

ԼՈՒՅՍ

Մշակութային և հասարակական ամսագիր

لويس

LOUYS

Armenian Monthly

ISSN 1682-5446

ԳՅՈՒՄՐԻ՝ ԿՐԿԻՆ ՑԱՎԻ ԵՎ ՎՃՏԻ ՄԱՅՐԱՔԱԴԱԶ

195, Հունվար 2015 թ.

No 195, Jan. 2015

شماره ۱۹۵ بهمن ماه ۱۳۹۳

Այս համարում Չայերեն բաժին

1- Հայաստան.....	1
2- Արցախ.....	9
3- Արեւմտյան Հայաստան.....	9
4- Միյուտք.....	13
5- Միջազգային.....	15
6- Հասարակական.....	17
7- Խոհեր.....	18
8- Գծանկարչություն.....	19
9- Առածանի.....	19

Պարսկերեն բաժին

1- Ուլքե՛ր են թուրքերը.....	1-2
2- Հայկական ցեղասպանության.....	2-3
3- Լուրեր.....	3-4
4- Հրանդ Մաթևոսյան.....	5

Ճապիկի առաջին էջում՝ Գյումրիի Ավետիսյաններ

Վերջին էջում՝ Լույս են տեսել Էդ. Բաղդասարյանի նոր գրքերը

Համար 195, Հունվար 2015 թ.

No. 195, January 2015

ماهنامه لویس - شماره ۱۹۵ بهمن ماه ۱۳۹۳

ԼՈՒՅՍ

Մշակութային եւ հասարակական ամսագիր

Արտոնատեր եւ գլխավոր խմբագիր՝

Էդ. Բաղդասարյան

Փոստարկը 15875-9488 Թեհրան - Իրան

Էլեկտրոնային փոստ՝ louys_monthly@yahoo.com

Ինտերնետային հասցեն՝ www.louysonline.com

LOUYS

Armenian Cultural and Social Monthly

License-holder and Editor-in-Chief

Ed. Baghdasarian

www.Edic-Baghdasarian.com

POBox 15875-9488 Tehran – Iran

E-mail : louys_monthly@yahoo.com

Internet : www.louysonline.com

Թերթի Գինը՝ Չատավաճառ - 5000 ռիալ

Բաժանորդագրություն՝

Իրան՝ մեկ տարի՝ 60,000 ռիալ

Արտասահման՝ մեկ տարի՝ 50 ԱՄՆ դոլար

Չոգովածների հեղինակների կարծիքները կարող են

չհամընկնել խմբագրության տեսակետներին:

Արտատպության դեպքում հղումը «ԼՈՒՅՍ» - ին

պարտադիր է:

Հայ Ժողովրդի աննախանձելի վիճակը

1-Անկախություն՝...ինաստը կորցրած:

2-Ինքնիշխանություն՝...հնացած բառ:

3-Պետականություն՝...անդունդի հատակում:

4-Իշխանություն՝...եւ կառավարություն՝...ավագակություն:

5-Ազգային մի՛տք...բացակայում է թե՛ Հայաստանում և թե՛ Միյուտքում:

6-Կապիտուլյացիա:

-Ինչպե՛ս է կարողանում զինվորը զենքով դուրս գալ Հայաստանի պաշտպանությունը ապահովող զինվորանոցից:

-Ի՞նչ իրավունքով են Հայաստանում գտնվում ռուս իրավապահները: Միթե՛ չկան հայ իրավապահներ:

-Հայկական հողի վրա կատարված ոճրագործության հեղինակը ինչո՞ւ հայ իրավապահների մոտ չէ:

-Հայաստանցիները չունե՛ն որևէ ազգային ջիղ ու ինքնասիրություն, թշվառականի պես մոմ վառելու փոխարեն, գնան իրենք իրենց ինքնաիշխանությունը հաստատեն: Դահիճին պատժեն:

-Հայաստանյան եւ սփյուռքյան մեղիան չունի՞ մի էպսիլոն ազգային ու մարդկային պատկեր: Երգ ու պարի ծրագրերի փոխարեն հանդես գան վերլուծություններով ու ազգային սուգ հայտարարելով ու ոճրագործության հարցը հետապնդելով:

-Ռուսական օրենքները չեն կարող գործել մի այլ երկրում, այդ թվում նաև Հայաստանում:

-Երբ Ռուսական ռազմաբազան ի վիճակի չէ կառավարել ինքն իրեն (այդպիսի խախտումներ եղել են նաեւ անցյալում), ի՞նչպես է ուզում ապահովել Հայաստանի անվտանգությունը:

Մա չափազանց լուրջ հարց է եւ անպայման կարիք ունի վերանայման:

-Հայ ժողովուրդը գուր հույսեր է փայփայում Օտարերկրյա՝ ուժերի կողմից անվտանգության ապահովման կապացությամբ:

-Կատարված եւ կատարվող այդպիսի դեպքեր վիրավորում են մեր ազգային պատիվն ու զգացմունքները, գոնե սակավաթիվ նրանց մոտ, որոնք դեռևս ունին այդպիսի զգացմունքներ:

-ՀՀ ու Արցախի ՊՆ հավակնությունները չեն բավարարում օրվա պահանջները: Նրանց վախկոտ և անկայուն կեցվածքը պատճառ է դառնում հայ անմեղ զինվորներին: Եթե իսկապես հնարավոր է, պետք է մի լավ հարված հասցնել թշնամուն, որպեսզի ամեն օր մի քանի հարյուր անգամ ոտնձգություն չանի հայկական հողի ու հայ ընտանիքների կյանքի նկատմամբ:

Ո՞ր են մնացել «հեղափոխականները», «Փիղայինները»...

Զգարմանանք, երբ մենք ասել էինք և ասում ենք, որ ազգովի պատրաստ չէինք անկախության վերականգնմանը, քանի որ ազգային ու պետականության ոգին բացակայում է մեր ազգի մտայնությունից:

*Հայկական Ուսումնասիրությունների Կենտրոն-Տրյոնտո
ՀՈՒԿ*

Հայաստան

Գյումրիի դաժան սպանությունը տեղի է ունեցել վաղ առավոտյան. ՔԿ

12.01.2015

Գյումրիում հունվարի 11-ի լույս 12-ի գիշերը տեղի ունեցած դաժան սպանությունը, նախնական տեղեկություններով, եղել է վաղ առավոտյան:

Ինչպես տեղեկանում ենք ՀՀ Քննչական կոմիտեի մամուլի ծառայությունից, ՀՀ քննչական կոմիտեի հատկապես կարևոր գործերի քննության գլխավոր վարչությունը վարույթ է ընդունել այսօր՝ հունվարի 12-ին, Գյումրիում տեղի ունեցած 6 անձի սպանության դեպքի առթիվ հարուցված քրեական գործը: Կազմվել է քննչական խումբ, որում ընդգրկվել են ՀԿԳ քննության գլխավոր վարչության եւ Շիրակի մարզային քննչական վարչության քննիչները:

Դեպքի վայրի զննությամբ հայտնաբերվել են ինքնաձիգ, ինքնաձիգից արձակված պարկուճներ, պահուսակ՝ փամփուշտներով, ՌԴ զինծառայողի տարբերանշանով զինվորական համազգեստ, զինվորական կոշիկներ:

Պարզվել է, որ դրանք պատկանում են Պերմյակով ազգանունը կրող անձին, որը հանդիսանում է Գյումրիում տեղակայված ՌԴ ռազմական բազայի ժամկետային զինծառայող: Ձեռնարկվում են անհրաժեշտ քննչական, օպերատիվ-որոնողական միջոցառումներ՝ նրան հայտնաբերելու ուղղությամբ: Հարցաքննվել են մի շարք անձինք, նրանց թվում՝ Պերմյակովի զինակիցները, տուժածների հարազատները, հարեւանները:

Նախնական տեղեկություններով՝ Ավետիսյանների ընտանիքի 6 անդամների սպանությունը տեղի է ունեցել 2015 թվականի հունվարի 12-ին՝ վաղ առավոտյան, 06-ի սահմաններում, իսկ մահը վրա է հասել հրազենից արձակված կրակոցների հետեւանքով: Ավետիսյանների ընտանիքից ողջ է մնացել 6 ամսական փոքրիկը՝ Մերյոժա Արմենի Ավետիսյանը, որը կտրող-ձակող գործիքից ստացած վնասվածքներով տեղափոխվել է բժշկական կենտրոն:

Նշանակվել են դատաբժշկական, դատատորքսիկոքիմիական, դատաձգաբանական փորձաքննություններ:

Կատարվել եւ կատարվում են անհետաձգելի քննչական գործողություններ, օպերատիվ-որոնողական միջոցառումներ՝ դեպքի բոլոր մանրամասները պարզելու, կասկածվողին հայտնաբերելու ուղղությամբ:

Քրեական գործի քննության ընթացքի մասին տեղեկատվություն կտրամադրվի լրացուցիչ:

Ավելի վաղ NEWS.am-ը հայտնել էր, որ հունվարի 12-ին Գյումրիի Մյասնիկյան փողոցի տներից մեկում հրազենային վնասվածքներից սպանված են գտել Ավետիսյանների 7 հոգանոց ընտանիքի 6 անդամներին: Սպանվածներից հինգը չափահաս են եղել, մեկը՝ մանկահասակ երեխա: Վեց ամսական մյուս երեխան տեղափոխվել է հիվանդանոց, որտեղ վիրահատվել է եւ այժմ ծանր վիճակում գտնվում է վերակենդանացման բաժանմունքում: Սպանության հիմնական կասկածյալը ռուս զինվորական Վալերի Պավլի Պերմյակովն է: Ոստիկանությունը որոնում է նրան: Փաստի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ, նշանակվել են դատաբժշկական, դատաձգաբանական փորձաքննություններ:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Ռուսաստանի ԱԳՆ-ն ցավակցություն է հայտնել Գյումրիում զոհերի հարազատներին

12.01.2015

Ռուսաստանի պատկան մարմինները Հայաստանի իշխանություններին ամեն տեսակի անհրաժեշտ աջակցություն են ցուցաբերում, որպեսզի այդ ողբերգության մեղավորները ամենախիստ պատասխանատվության ենթարկվեն: Այս մասին ասված է Ռուսաստանի ԱԳՆ հաղորդագրությունում՝ կապված Գյումրիում 6 հոգուց բաղկացած ընտանիքի անդամների սպանության փաստին:

«Հայ ժողովրդի հետ մենք ցնցված ենք Գյումրի քաղաքի խաղաղ ընտանիքի դեմ սարսափելի հանցագործությամբ: Մեր անկեղծ ցավակցություններն ենք հայտնում զոհերի հարազատներին ու մտերիմներին: Ծանր վիրավոր երեխային շուտափույթ ապաքինում ենք մատրոն», - ասված է հայտարարությունում:

Հիշեցնենք, որ Գյումրիում դաժան սպանության փաստով հարուցված քրեական գործով նախաքննությունը հանձնարարվել է Քննչական կոմիտեի ՀԿԳ քննության գլխավոր վարչությանը: Դեպքի վայրում ոստիկանները հայտնաբերել են Ավետիսյանների ընտանիքի 6 անդամների դիակները՝

Ավետիսյան Մերյոժա Կարապետի
Ավետիսյան Հասմիկ Ռաֆիկի
Ավետիսյան Աիդա Մերյոժայի
Ավետիսյան Արմեն Մերյոժայի
Ավետիսյան Արաբայա Անդրանիկի
Ավետիսյան Հասմիկ Արմենի (2 տ.)

Ընտանիքի մյուս մանկահասակ երեխան՝ 2014 թվականին ծնված Սերյոժա Արմենի Ավետիսյանը, ծանր մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել է բժշկական կենտրոն: Դեպքի վայրի գնությամբ հայտնաբերվել են 5.45 մմ տրամաչափի պարկուճներ, 1 պահուսակ՝ փամփուշներով, զինվորական կոշիկներ, որոնց վրա գրված է եղել Պերմյակով ազգանունը: Պարզվել է վերջինիս ինքնությունը, եւ միջոցներ են ձեռնարկվում նրան հայտնաբերելու ուղղությամբ:

Հարուցվել է քրեական գործ, նշանակվել են դատաբժշկական, դատաձգաբանական փորձաքննություններ: Կատարվում են անհրաժեշտ քննչական եւ օպերատիվ-որոնողական միջոցառումներ դեպքի բոլոր հանգամանքները պարզելու ուղղությամբ: ՀՀ քննչական կոմիտեի նախագահ Ադվան Հովսեփյանի հանձնարարությամբ՝ քրեական գործով նախաքննությունը շարունակվում է ՀՀ քննչական կոմիտեի հատկապես կարեւոր գործերի քննության գլխավոր վարչությունում: Դեպքի վայր են մեկնել ՀՀ քննչական կոմիտեի նախագահի տեղակալներ Արամ Թամազյանը եւ Վահագն Հարությունյանը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

ՌԳ պաշտպանության նախարարը ցավակցել է Գյումրիի ողբերգության առիթով

12.01.2015

Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար, քանակի գեներալ Սերգեյ Շոյգուն հայաստանցի գործընկեր Սեյրան Օհանյանի հետ հեռախոսազրույցում «իր խորը ցավակցությունն է հայտնել Գյումրիում տեղի ունեցած ողբերգության զոհերի հարազատներին եւ մտերիմներին»:

Նա ընդգծել է, որ «ոչինչ չի կարող արդարացնել անմեղ մարդկանց նկատմամբ նման բռնությունը»:

Ռուսաստանի Պաշտպանության նախարարությունը Հայաստանին խոստանում է «հնարավոր ցանկացած օժանդակություն եւ աջակցություն ցուցաբերել զոհերի հարազատներին»:

Գերատեսչության հաղորդագրության համաձայն, ողբերգության պատճառների հետաքննության համար ռուսական ռազմաբազա ՊՆ հանձնաժողով է ուղարկվել՝ նախարարի առաջին տեղակալ, քանակի գեներալ Արկադի Բախինի գլխավորությամբ:

Հիշեցնենք, որ Գյումրիի Մյասնիկյան փողոցի տներից մեկում ողբերգություն է տեղի ունեցել: ՌԳ շարքային զինծառայող Վալերի Պերմյակովը գնդակահարել է Սերյոժա Ավետիսյանին (1961թ.), Հասմիկ Ավետիսյանին (1959թ.), Արդա Ավետիսյանին (1979թ.), Արմեն Ավետիսյանին (1981թ.), Արաքսյա Պողոսյանին (1990թ.), Հասմիկ Ավետիսյանին (ծննդյան թիվը հստակեցվում է): Իսկ 2014 թվականին ծնված Սերյոժա Ավետիսյանը տեղափոխվել է հիվանդանոց:

Նախնական տվյալներով, հանցագործությունը կատարելու մեջ կասկածում են ռուսական 102-րդ ռազմաբազայից փախուստի դիմաց զինծառայողին: Դեպքի վայրի գնությամբ հայտնաբերվել է 5.45 մմ տրամաչափի պարկուճներ, զինվորական կոշիկ, որի վրա նշված է զինծառայող Վալերի Պերմյակովի անունը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Ռուսական կողմը փորձել է թաքցնել Պերմյակովի դասալքությունը

18.01.2015

Ռուսական կողմը, մասնավորապես, ՀՀ-ում տեղակայված ռուսական 102-րդ ռազմակայանի ղեկավարությունը, փորձել է լռել շարքային զինծառայող Վալերի Պերմյակովի դասալքության փաստի մասին: Նման տեսակետ է հայտնել ռազմական շրջանակների ներկայացուցիչը, որը չի ցանկացել նշել իր անունը:

Նրա խոսքով՝ նման փորձի մասին է վկայում այն հանգամանքը, որ դատելով այդ թվում պաշտոնական տեղեկատվությունից, հայկական կողմը ահազանգն տացել է հունվարի 12-ին կեսօրից հետո: Մակայն այդ պահին ռուսական կողմին պետք է հայտնի լիներ զինվորի դասալքության մասին արդեն մի քանի ժամ առաջ, հատկապես, որ զինվորը լքել էր պոստը:

«Տվյալ դեպքում գործ ունենք հանցագործությունը կոծկելու հետ: Ռուսական կողմը կարող էր եւ պարտավոր էր մտածել զինված զինվորի կողմից քաղաքի փողոցներով

անթույլատրելի «գրոսանքի» հնարավոր հետևանքների մասին եւ համապատասխան տեղեկատվությունը փոխանցել հայ գործընկերներին: Դատելով տեղեկատվության պաշտոնական աղբյուրներից, դա չի արվել»,-ասել է գրուցակիցը՝ հիշեցնելով, որ Ոստիկանության հաղորդագրության համաձայն, ժամը 12.30-ի սահմաններում հիվանդանոցից ոստիկանության բաժին ահազանգ ստացվել, որ Մյասնիկյան-188 հասցեի տանը հրագենային վնասվածքով մարդկանց մարմիններ կան: Այսինքն տեղեկատվությունն ստացվել է ոչ ռուսական կողմից:

Հարցին ի՞նչ նպատակ է հետապնդել տեղի ունեցածի թաքցնելու փորձը, գրուցակիցը պատասխանել է, որ հնարավոր է, ռուսական կողմը փորձել է ինքնուրույն կարգավորել հարցը՝ առանց աղմուկ բարձրացնելու:

Ավելի վաղ NEWS.am-ը հայտնել էր, որ հունվարի 12-ին Գյումրիի Մյասնիկյան փողոցի տներից մեկում հրագենային վնասվածքներից սպանված են գտել Ավետիսյանների ընտանիքի 6 անդամներին, այդ թվում՝ մեկուկես տարեկան դուստրը: Վեց ամսական Մերյոժա Ավետիսյանը վնասվածքներ էր ստացել եւ տեղափոխվել է հիվանդանոց: Կասկածյալը՝ ռուս զինվորական Վալերի Պավելի Պերմյակովը ձերբակալվեց նույն օրը կեսգիշերին մոտ, ըստ պաշտոնական տվյալների՝ հայ-թուրքական սահմանի մոտ: Նրան կալանավորել են եւ մեղադրանք են առաջադրել ՌԴ-Քրեական օրենսգրքի 105-րդ հոդվածի 2-րդ մասի (երկուսից ավելի մարդկանց սպանություն) եւ 338-րդ հոդվածի 2-րդ մասի (դասալքություն՝ ծառայողական զենքով):

«Ղգիսավոր դատախազության մեկնաբանմամբ, նա գտնվում է ՌԴ իրավագրության ներքո եւ դատվելու է ռուսական օրենսդրությամբ: Այս որոշումը հանրային բողոքի լայն ալիք է բարձրացրել, վերջին օրերին բողոքի ակցիաներ եւ մոմավառություններ են եղել Երեւանում, Գյումրիում, այլ քաղաքներում:

Նշենք, որ հունվարի 15-ի երեկոյան, Ազատության հրապարակից եւ հարակից տարածքից ոստիկանական բաժիններ է տարվել 38 հոգի, որոնք մի քանի ժամ անց ազատ էին արձակվել:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Մահացել է 6-ամսական Մերյոժա Ավետիսյանը

19.01.2015

Մահացել է հունվարի 12-ին Գյումրիում սպանված Ավետիսյանների ընտանիքի ամենակրտսեր անդամը՝ 6-ամսական Մերյոժա Ավետիսյանը:

Այս առնչությամբ Առողջապահության նախարարության տարածած հաղորդագրությունում ասվում է.

«Երեւանի «Սուրբ Աստվածամայր» բժշկական կենտրոնի տնօրեն Նիկոլայ Դալլաքյանի տեղեկացմամբ՝ երեկ երեկոյան վեց ամսական Մերյոժա Ավետիսյանի առողջական վիճակը կտրուկ վատացել էր:

Հունվարի 19-ին, ժամը 17:02-ին երեխայի մոտ արձանագրվեց կենսաբանական մահ: Չնայած տեղի եւ արտերկրի առաջատար մասնագետների կողմից ձեռնարկված վերակենդանացման շարունակական, երկարատև, անընդմեջ միջոցառումներին՝ ցուցանիշները բարելավել չհաջողվեց, զարգացավ սրտանթալան, թոքային, երիկամային անբավարարություն. անդառնալի փոփոխություններ տեղի ունեցան, որը հանգեցրեց մահվան: «Ձ առողջապահության նախարարությունը խորը ցավակցություն է հայտնում»:

Ավելի վաղ «Սուրբ Աստվածամայր» բժշկական կենտրոնի գլխավոր տնօրեն Նիկոլայ Դալլաքյանը լրագրողներին հայտնել էր, որ իրենք երեկ լուրջ քննարկել են իրավիճակը եւ միանշանակ արձանագրվել է, որ երեխան այս պահին տեղափոխման ենթակա չէ: «Նույնիսկ առաջին հարկ իջեցնելը կարող է ճակատագրական լինել»,-ասել էր նա:

Հիշեցնենք, որ հունվարի 12-ին Գյումրիի Մյասնիկյան փողոցի տներից մեկում հրագենային վնասվածքներից սպանված են գտել Ավետիսյանների ընտանիքի 6 անդամներին, այդ թվում՝ մեկուկես տարեկան դուստրը: Վեց ամսական Մերյոժա Ավետիսյանը վնասվածքներ էր ստացել

եւ տեղափոխվել է հիվանդանոց: Նրա վիճակը կայուն ծանր էր:

անվերականգնելին գոնե ինչ-որ չափով լցնելու համար անելիք էր թողնում մեզ: Ավաճի, չստացվեց, չնայած հնարավոր եւ անհնարին բոլոր ջանքերին՝ չստացվեց: Յավակցում եմ Ավետիսյանների հարազատներին, բոլոր գյումրեցիներին, մեր ողջ ժողովրդին: Ճիշտ է՝ ցավակցությունները, որքան էլ հնչեն, չեն փարատելու վիշտը, եւ հետ չեն բերելու կորուստը, բայց պիտի դիմանալ: Պիտի ուժ ու տոկունություն գտնել: Ապրելու ուրիշ բանաձեւ չկա: Պիտի շարունակել ապրել եւ արդար հատուցման հասնել այս բոլոր ցավերի ու այս ոճրագործության համար»:
Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Բորդյուժա. Գյումրիի ողբերգության հետաքննությունը օբյեկտիվ կանցկացվի

19.01.2015

Կասկածյալը՝ ռուս զինվորական Վալերի Պավելի Պերմյակովը ձերբակալվել է նույն օրը կեսգիշերին մոտ, ըստ պաշտոնական տվյալների՝ հայ-թուրքական սահմանի մոտ: Ներկայումս նա գտնվում է ռուսական ռազմակայանում: Նրան կալանավորել են եւ մեղադրանք են առաջադրել Ռուսաստանի Դաշնության Քրեական օրենսգրքի 105-րդ հոդվածի 2-րդ (երկուսից ավելի մարդկանց սպանություն) եւ 338-րդ հոդվածի 2-րդ մասի (դատաբանություն՝ ծառայողական զենքով): Սպանության փաստով քրգործ է հարուցվել նաեւ ՀՀ Քննչական կոմիտեում:

ՀՀ գլխավոր դատախազության մեկնաբանմամբ, նա գտնվում է ՌԴ իրավագործության ներքո եւ դատվելու է ռուսական օրենսդրությամբ: Այս որոշումը հանրային բողոքի լայն ալիք է բարձրացրել, վերջին օրերին բողոքի ակցիաներ եւ մոմավառություններ են եղել Երեւանում, Գյումրիում, այլ քաղաքներում:

NEWS.am

Սերժ Սարգսյանի ցավակցական խոսքը. Հանգավ լույսը

19.01.2015

ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանի ցավակցական խոսքը Գյումրիում սպանված ընտանիքի փոքրիկի՝ Սերյոժա Ավետիսյանի մահվան կապակցությամբ:

ՀՀ նախագահի խոսքում ասվում է.

«Մեզ չհաջողվեց փրկել փոքրիկ Սերյոժայի կյանքը: Չնայած հայ եւ ռուս բարձրակարգ բժիշկների անսահման ճիգերին՝ մենք կորցրինք նրան: Հանգավ լույսը, որը Գյումրիի ոճրագործությունից հետո բոլորիս միակ սփոփանքն էր, որն

Հավաքական անվտանգության պայմանագրի կազմակերպության գլխավոր քարտուղար Նիկոլայ Բորդյուժան վստահ է Գյումրիի ողբերգության համակողմանի եւ օբյեկտիվ համատեղ հետաքննության անցկացնելու գործում: Բորդյուժան նման կարծիք է հայտնել պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանի հետ հեռախոսազրույցի ընթացքում:

Բորդյուժան ցավակցություն է հայտնել մահացածների հարազատներին, մտերիներին եւ ողջ հայ ժողովրդին Գյումրիի հայ ընտանիքի ողբերգական սպանության առիթով:

«ՏՍՍՍ»-ի փոխանցմամբ՝ ՀԱՊԿ-ի մամուլի քարտուղար Չայնետդինովը հայտնել է, որ հեռախոսազրույցի ժամանակ նաեւ քննարկվել են ՀԱՊԿ-ի Հավաքական անվտանգության խորհրդի ղեկավարության նստաշրջանի ժամանակ ընդունված որոշումների իրացման հետ կապված հարցերը: Ընդգծվել է դարաբաղյան հակամարտության լարվածության նվազեցման եւ հակամարտության խաղաղ կարգավորման այլընտրանքի բացակայությունը:

Ավելի վաղ NEWS.am-ը հայտնել էր, որ հունվարի 12-ին Գյումրիի Մյասնիկյան փողոցի տներից մեկում հրազենային վնասվածքներից սպանված են գտել Ավետիսյանների ընտանիքի 6 անդամներին, այդ թվում՝ մեկուկես տարեկան դստերը: Վեց ամսական Սերյոժա Ավետիսյանը վնասվածքներ էր ստացել եւ տեղափոխվել է հիվանդանոց, սակայն դեպքից 7 օր անց հիվանդանոցում մահացել է նաեւ նա:

Այս գործով նույն օրը, կեսգիշերին մոտ ձերբակալվել է ռուս զինվորական Վալերի Պլանյակովը, ըստ պաշտոնական տվյալների՝ հայ-թուրքական սահմանի մոտ: Ներկայումս նա գտնվում է ռուսական ռազմակայանում: Նրան կալանավորել են մեղադրանք են առաջադրել ՌԴ-Քրեական օրենսգրքի 105-րդ հոդվածի 2-րդ (երկուսից ավելի մարդկանց սպանություն) և 338-րդ հոդվածի 2-րդ մասի (դասալքություն՝ ծառայողական զենքով): Սպանության փաստով քրգործ է հարուցվել նաև ՀՀ Քննչական կոմիտեում:

ՀՀ գլխավոր դատախազության մեկնաբանմամբ, նա գտնվում է ՌԴ իրավագործության ներքո և դատվելու է ռուսական օրենսդրությամբ: Այս որոշումը հանրային բողոքի լայն ալիք է բարձրացրել, վերջին օրերին բողոքի ակցիաներ և մոմավառություններ են եղել Երևանում, Գյումրիում, այլ քաղաքներում:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Սերժ Սարգսյանը պատասխանել է Էրդոհանի նամակ-հրավերին

16.01.2015

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը՝ ի պատասխան Թուրքիայի նախագահ Ռեջեփ Էրդոհանի նամակի, որտեղ Թուրքիայի նախագահը Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին հրավիրել է ս.թ. ապրիլի 24-ին ներկա լինելու Թուրքիայում Գալիպոլիի ճակատամարտի հարյուրամյակի հիշատակի միջոցառումներին, պատասխան նամակ է հղել, որում, մասնավորապես, ասված է. «Հարգելի պարոն Նախագահ,

Մտացա Գալիպոլիի ճակատամարտի հարյուրամյակի հիշատակի միջոցառումներին մասնակցելու՝ ինձ ուղղված Ձեր հրավերը:

Հիրավի, Առաջին աշխարհամարտը մարդկության պատմության ամենագարհուրելի էջերից է, որ միլիոնավոր անմեղ մարդկային կորուստների և ճակատագրերի խեղման պատճառ դարձավ:

Գալիպոլիի ճակատամարտի մասնակից էր նաև Օսմանյան կայսրության զորքերի հայազգի հրետամավոր, կապիտան Սարգիս Թորոսյանը. սպա, որ նվիրվել էր կայսրության պաշտպանության ու անվտանգության ապահովմանը և հավատարիմ ծառայության ու սիրանքների համար Օսմանյան կայսրության կողմից արժանացել էր ռազմական պարգևների: Մինչդեռ, նույն թվականին իր գազաթնակետին հասած՝ Օսմանյան կայսրության կողմից հայ ժողովրդի նկատմամբ նախապես ծրագրված և

իրականացված զանգվածային ջարդերի ու բռնի տեղահանման ալիքը չըջանցեց անգամ Սարգիս Թորոսյանին: Ցեղասպանությանը զոհ գնացած մեկուկես միլիոն հայերի թվում էին նրա ծնողները, ովքեր դաժանաբար սպանվեցին, իսկ քույր մահացավ Սիրիայի անապատում:

Հենց նախադեպը չունեցող այդ կոտորածի արդյունքում էր, որ Ռաֆայել Լեմկինը ստեղծեց «ցեղասպանություն» եզրույթը, և դրա անպատժելիությունն էր, որ հող նախապատրաստեց Հոլոքոստի և Ռուանդայում, Կամբոջայում ու Դարֆուրում ցեղասպանությունների համար:

Ըստ Ձեզ՝ Գալիպոլիի մարտերը ոչ միայն Թուրքիայի, այլև ողջ աշխարհի համար պատերազմից ծնունդ առած բարեկամական հարաբերությունների առանձնահատուկ օրինակ են, իսկ ճակատամարտի դաշտը՝ պատերազմի դաժը ժառանգության մասին հիշեցնող խաղաղության և բարեկամության հուշարձան: Մի կողմ թողնելով բոլորին քաջ հայտնի Գալիպոլիի ճակատամարտի նշանակությունը կամ Թուրքիայի վիճահարույց դերակատարությունը Առաջին և Երկրորդ համաշխարհային պատերազմների ընթացքում՝ անհրաժեշտ է հիշել, որ խաղաղությունը և բարեկամությունն առաջին հերթին պետք է հիմնված լինեն սեփական անցյալի հետ առերեսման խիզախության, պատմական արդարության, ինչպես նաև համամարդկային հիշողության՝ ոչ թե ընտրովի, այլ ամբողջական ճանաչման վրա:

Ավանդ, Թուրքիան շարունակում է ժխտողականության իր ավանդական քաղաքականությունը և տարեցտարի «կատարելագործելով» պատմության աղճատման իր գործիքակազմը՝ Գալիպոլիի մարտերի հարյուրամյակն այս տարի առաջին անգամ նշում է ապրիլի 24-ին, այն դեպքում, երբ դրանք սկսվել են 1915 թվականի մարտի 18-ին և շարունակվել մինչև 1916 թվականի հունվարի վերջը, իսկ դաշնակիցների ափսհանման օպերացիան՝ Գալիպոլիի ցամաքային մարտերը սկսվել են ապրիլի 25-ին: Ինչ նպատակ է սա հետապնդում, եթե ոչ համաշխարհային հանրության ուշադրությունը Հայոց ցեղասպանության 100-ամյա տարելիցի միջոցառումներից շեղելու պարզունակ նպատակ: Մինչդեռ, մինչև հիշատակի միջոցառում նախաձեռնելը, Թուրքիան շատ ավելի կարենոր պարտականություն ուներ սեփական ժողովրդի և ողջ մարդկության հանդեպ, այն է՝ Հայոց ցեղասպանության ճանաչումն ու դատապարտումը:

Ուստի, խորհուրդ կտայի համաշխարհային խաղաղությանն ուղղված Ձեր կոչերում չմոռանալ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ուղերձ հղել աշխարհին՝ ոգեկոչելով մեկուկես միլիոն անմեղ զոհերի հիշատակը: Յուրաքանչյուրիս պարտքն է գալիք սերունդներին փոխանցել խեղաթյուրումից զերծ իրական պատմությունը՝ այդ կերպ կանխելով ոճրագործությունների կրկնությունն ու հող նախապատրաստելով ազգերի, հատկապես հարեւան ազգերի միջև մերձեցման և հետագա համագործակցության համար:

Հ.Գ. Ձերդ Գերագանցություն, դեռևս մի քանի ամիս առաջ հրավիրել եմ Ձեզ Երևան՝ 2015 թվականի ապրիլի 24-ին միասին հարգելու Հայոց ցեղասպանության անմեղ նահատակների հիշատակը: Մեզ մոտ ընդունված չէ հյուրընկալվել հրավիրվողին՝ առանց սեփական հրավերի պատասխանը ստանալու»:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

ՀՀ-ում ռուսական ռազմարագան կհամարվի պայմանագրային զինծառայողներով

20.01.2015

Հայաստանում տեղակայված 102-րդ ռուսական ռազմարագայի անձնակազմը հաջորդ տարվա զարնանից կհամարվի բացառապես պայմանագրային զինծառայողներով, «Ինտերֆաքս»-ին հաղորդել է ՌԴ զինված ուժերի Գլխավոր շտաբը: «2016թ. զարնանը վերջին զորակոչիկները կլքեն Հայաստանում գտնվող ռուսական 102-րդ ռազմարագան», - հայտարարել է գործակալության գրուցակիցը:

Գլխավոր շտաբի ներկայացուցիչը ընդգծել է, որ այդ որոշումն ընդունվել է դեռ անցած տարի եւ կապված չէ Գյումրիի ողբերգական իրադարձությունների հետ: Գործակալության գրուցակիցը հիշեցրել է, որ 2014թ. դեկտեմբերից Տաշիկստանում տեղակայված 201-րդ ռուսական ռազմարագան հավաքագրվում է բացառապես պայմանագրային զինծառայողներով: Նրա խոսքով՝ օտարերկրյա ռուսական ռազմարագաներ ուղարկված զինծառայողների բարոյահոգեբանական որակների ստուգումն իրականացվում է ռազմական շրջանների հավաքակետերում:

Հիշեցնենք, որ Ռուսաստանի 102-րդ ռազմարագան տեղակայվել է 1995 թվականին Գյումրիում: Իրականացնում է մարտական հերթապահություն ԱՊՀ ՀՕՊ Միասնական համակարգի շրջանակներում: Պայմանագիրը նախապես կնքվել էր 25 տարի ժամկետով, որից հետո 2010 թվականին ՌԴ ռախագահ Գմիտրի Մեդվեդևի այցի ժամանակ այն երկարաձգվել է եւս 49 տարով՝ 2044 թվականը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

ՄԳՀԿ-ն կոչ է անում դուրս գալ բանակցային գործընթացից

12.01.2015

Մ.Գ. Հնչակյան կուսակցության Հայաստանի վարչությունն իշխանություններին կոչ է անում դուրս գալ բանակցային գործընթացից:

Կուսակցության տարածած հայտարարության մեջ ասվում է. «2015 թ-ի սկզբից Ադրբեջանը կրկին շարունակում է լարվածության անն ու արկածախնդրությունը Հայաստանի եւ Արցախի սահմաններում: Ճիշտ է, հակառակորդի բոլոր գործողություններին մեր Չինված Ուժերը տալիս են շատ խիստ պատասխան, սակայն պաշտոնական Բաքվի

արկածախնդիր գործողությունների հետեւանքով զոհվում են նաեւ մեր զինծառայողները: Ավելին, Ադրբեջանը շարունակում է ամեն օր ավելի մեծ սադրանքների դիմել՝ օգտագործելով անօդաչու սարքեր եւ տարբեր տրամաչափի զենքեր՝ այս կերպ խախտելով իր իսկ կողմից 1994 թ-ին խնդրած զինադադարը: Չնայած առկա իրավիճակին՝ միջազգային հանրության կողմից իբրեւ միջնորդ մանդատ ստացած ԵԱՀԿ Մինսկի խումբն ուղղակի չի տիրապետում իրավիճակին՝ ոչ մի կերպ չկարողանալով ազդել պաշտոնական Բաքվի գործողությունների վրա:

Ելնելով վերոնշյալից՝ Մոցիայ Դեմոկրատ Հնչակյան կուսակցությունը կոչ է անում Հայաստանի իշխանություններին դուրս գալ բանակցային գործընթացից՝ պահանջելով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ երկրներին իրական ճնշում գործադրել պաշտոնական Բաքվի վրա՝ սադրանքների չդիմելու պահանջով: Անտրամաբանական է Հայաստանի մասնակցությունը բանակցային գործընթացին, երբ սահմանին Ադրբեջանը շարունակում է իր արկածախնդիր գործողությունները»:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Ինչո՞ւ են լուրս ԵՏՄ երկրները. Կոմանդոսը՝ Ադրբեջանի գործողությունների մասին

12.01.2015

Ադրբեջանը երբեք չի կարող հարձակվել մեր վրա, խաղաղ բնակիչների վրա հարձակվելով ռամիլաժարովական քայլ է անում՝ փորձելով ստեղծել լարվածություն: Այս մասին **NEWS.am**-ի թղթակցի հետ զրույցում ասաց Արցախյան պատերազմի հերոս, զեներալ-լեյտենանտ Արկադի Տեր-Թադեոսյանը՝ Կոմանդոսը:

Նրա խոսքով՝ ինչպես Ադրբեջանն է հանցագործ, այնպես էլ Ֆրանսիայում լրագրողներին սպանողը, եւ եթե այնտեղ 2 մարդ է, այստեղ մի ամբողջ պետություն է, կառավարություն: Կոմանդոսը նշեց, որ Հայաստանը հունվարի 1-ից մտել է ԵՏՄ, հետեւաբար մեր դաշնակից երկրները պետք է հայտարարությամբ հանդես գան, քանի որ այդ ոտնձգությունը նաեւ իրենց դեմ է: «Ադրբեջանը հարձակվում է Հայաստանի վրա, հիմա Հայաստանը մտել է ԵՏՄ, ստացվում է, որ Ադրբեջանը Ռուսաստանի, Ղազախստանի, Բելառուսի դեմ է հարձակում, իսկ իրենք ձայն չեն հանում, չեն ասում՝ մեր դաշնակիցն է, չի կարելի, ԵՏՄ անդամ երկրները հայտարարության պետք է հանդես գան, բայց հիմա կարծես իրենց համար միեւնույն է», - ասաց Կոմանդոսը:

Արկաղի Տեր-Թադեոսյանը նշեց, որ սահմաններին լարվածությունն միշտ էլ կլինի, բանակն էլ մնում է բանակ, այնտեղ տոնական օր, կերուխում, հարբած մարդ չկա: Նա նշեց, որ Ադրբեջանը շատ «նազիկ» է, ոտնահարում է բոլոր միջազգային նորմերը:

Նշենք, որ տոնական օրերին Ադրբեջանը ինտենսիվորեն խախտել է հրադադարի ռեժիմը, երկու կողմից էլ այս օրերին եղել են բազմաթիվ զոհեր: Իսկ վերջին դեպքն այն էր, երբ Հայոց բանակի արագ արձագանքման համապատասխան ստորաբաժանումը դարանակալել եւ չեզոքացրել է Հայաստանի պետական սահմանը խախտած դիվերսիոն խմբի գործողությունները: Հակառակորդի դիվերսիոն խմբի մի անդամի դիակը գտնվում է միջդիրքային տարածքում: Ցավոք, փոխարածգության ընթացքում զոհվել է նաև տարածքում գտնվող հովիվ Սերյոժա Նիկոլայի Սարգսյանը (ծնված 1935 թ.):

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Վախճանվել է վաստակավոր արտիստ Էդուարդ Բաղդասարյանը

07.01.2015

Հունվարի 6-ին 87 տարեկանում կյանքից հեռացել է Հայաստանի վաստակավոր արտիստ, միջազգային եւ համամիութենական մրցույթների ու փառատոնների դափնեկիր, երգիչ Էդուարդ Սերգեյի Բաղդասարյանը:

1954 թվականից Էդուարդ Բաղդասարյանը Ա.Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ րալետի ազգային ակադեմիական թատրոնի առաջատար մենակատարներից էր: 1968թ. լինելով Հայաստանի պետական ֆիլիարմոնիայի մեներգիչ՝ համերգներով հանդես է եկել Խորհրդային Միությունում եւ արտասահմանյան տասնյակ երկրներում՝ բարձր կատարողական վարպետությամբ ներկայացնելով հայկական արվեստը:

Հայաստանի կառավարությունը, գնահատելով Էդուարդ Բաղդասարյանի կատարողական արվեստը, նրան պարգևատրել է պետական բարձրատիճան շքանշաններով եւ մեդալներով:

Էդուարդ Սերգեյի Բաղդասարյանի հոգեհանգիստը տեղի կունենա հունվարի 8-ին ժամը 17:30-ից մինչեւ 19:00-ն, Մայրաթիայի Սուրբ Մարիամ Աստվածածին եկեղեցում (Սերաստիայի փ., Շահումյանի հուշարձանից աջ):

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Հայկական կողմի գործողությունները լինելու են ավելի անողոր. ՊՆ խոսնակ

23.01.2015

Հայկական կողմի գործողությունները լինելու են ավելի անողոր: Այս մասին Facebook-ի իր էջում գրել է Հայաստանի պաշտպանության նախարարի մամուլի խոսնակ Արծրուն Հովհաննիսյանը:

«Իրադրությունը ՀՀ եւ ԼՂՀ սահմաններին մնում է լարված, հակառակորդը կորուստներ է կրում, սակայն հաշվի չի նստում դրանց հետ: Հայկական կողմի գործողությունները լինելու են ավելի անողոր ու դրանց հետևանքները արդեն ոչ մի սահմանափակումով հնարավոր չի լինելու թաքցնել», - գրել է նա:

Ավելի վաղ NEWS.am-ը հայտնել էր, որ այսօր՝ հունվարի 23-ի առավոտյան ժամը 9:00-ի սահմաններում ադրբեջանական բանակի հատուկ նշանակության ստորաբաժանումները հարձակվում են իրականացրել Տավուշի մարզի Բերդի

տարածաշրջանի մարտական դիրքերից մի քանիսի ուղղությամբ:

Հայկական բանակի համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից ժամանակին հայտնաբերվելով մարտ է սկսվել, որը տևել է շուրջ կես ժամ: Հակառակորդը կորուստներ կրելով եւ մարտական խնդիրը չկատարելով հետ է շարժվել, սակայն ցավոք հայկական կողմը ունի երկու զոհ եւ վիրավորներ: Չոհվել են լեյտենանտ Կարեն Արարատի Գալստյանը եւ շարքային Արտակ Վաղարշակի Սարգսյան:

[Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am](http://www.news.am)

Ռոբերտ Քոչարյանի հարցազրույցը

23.01.2015

Հայաստանի երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հարցազրույց է տվել 2rd.am-ին, որտեղ անդրադարձել է Գյումրիի վերջին դեպքերին եւ տնտեսական խնդիրներին:

Հարցազրույցը ներկայացնում ենք ստորև.

Պարոն նախագահ, առաջին հերթին անդրադառնանք Գյումրու ողբերգությանը: Բառացիորեն այն պահից, ինչ մարդասպանին կալանավորեցին, Գյումրիում դժգոհության մեծ ալիք բարձրացավ: Չգացմունքային ծայրահեղ լարվածության մթնոլորտում բախումներ տեղի ունեցան ոստիկանական ուժերի հետ: Հայտնի է, որ այդ ամենի, ինչպես եւ հիմա անընդհատ ահազնացող դժգոհության պատճառը երկու անպատասխան հարցերն էին. ո՞ր երկրի օրենքներով պետք է դատվի մարդասպանը եւ ո՞ր պետության տարածքում պետք է կրի իր պատիժը: Ձեր կարծիքով, ի՞նչ պետք է անեին իշխանությունները այդ իրավիճակում:

Գյումրիում կատարված ոճրագործությունը, որ ցնցեց ամբողջ Հայաստանը, ապշեցնում է իր դաժանությամբ: Ակնհայտ էր, որ մարդկանց վրդովմունքը կարող է վերածվել զանգվածային գործողությունների՝ անկանխատեսելի հետևանքներով: Դա

կանխելու համար անհրաժեշտ էին իշխանությունների կայծակնային առաջանցիկ գործողությունները: Եվ առաջին հերթին՝ միանշանակ հավաստիացումներն առ այն, որ ոճրագործությունը կհետաքրքրվի հայաստանյան իրավապահ մարմինների կողմից ու հանցագործը կկանգնի << դատարանի առաջ (առավել եւս, որ մենք ունենք նման որոշման նախադեպ՝ 1999 թվականին): Վստահ եմ, որ դա ուղղակի անհրաժեշտ էր ինչպես հայկական, այնպես էլ ռուսական կողմին, քանի որ այդպիսով կկանխվեին բոլոր փորձերը դիտարկելու հայ-ռուսական հարաբերությունները՝ կոնկրետ ողբերգական դեպքի համատեքստում: Մեր պաշտոնյաների լողոված, իրարամերժ եւ շփոթված հայտարարությունները յուր լցրեցին կրակի վրա, եւ առանց այդ էլ լարված իրավիճակին ազգային նվաստացման երանգ հաղորդեցին: Իսկ դա արդեն պայթյունավտանգ համադրություն էր եւ, ցավոք, մարդկանց զայրույթը թափվեց հայ ոստիկանների վրա: Այսպես թե այնպես, Գյումրիում տեղի ունեցածը սարսափելի ողբերգություն էր: Ես եւ իմ ընտանիքը խորապես ցնցված ենք եւ կիսում ենք բոլորի վիշտը:

Դրամի փոխարժեքի կտրուկ անկումը, որ տեղի ունեցավ անցած տարեվերջին, իսկական շոկ առաջացրեց: Ազգային արժույթի այսպիսի արժեզրկում <այաստանում վաղուց չէր եղել: Կառավարության ներկայացուցիչները տեղի ունեցածը բացատրեցին աշխարհաքաղաքական պատճառներով, մասնավորապես՝ ռուբլու եւ նավթի գների անկմամբ, հակառուսական պատժամիջոցների հետեւանքներով եւ այլն: Ի՞նչ եք կարծում, իրո՞ք այսպես անվանվող «սեւ» դեկտեմբերը պայմանավորված էր բացառապես արտաքին գործոններով: Համարժեք էին արդյոք իշխանությունների գործողությունները ստեղծված իրավիճակին: Եվ պե՞տք է արդյոք սպասել դրամի հետագա արժեզրկմանը:

Վերջին 5 տարիներին սա արդեն երկրորդ դեպքն է: Իհարկե, շատ հեշտ է ամեն ինչ բարդել արտաքին գործոնների վրա եւ ներկայանալ որպես աշխարհաքաղաքական գործընթացների գոհ: 1998 թվականի օգոստոսի դեֆոլտի ժամանակ ռուսական տնտեսությունը շատ ավելի վատ վիճակում էր: Այն 6 տոկոսի անկում ապրեց, իսկ ռուբլին դոլարի նկատմամբ էժանացավ 3 անգամ: Սա շատ ավելին է, քան հիմա եւ, բացի այդ, ներկայումս Ռուսաստանը արտարժույթի եւ ոսկու պատկառելի պահուստներ ունի, ինչը բացառում է երկրի դեֆոլտը: Բայց նույնիսկ այդ պայմաններում հայկական դրամը պահպանեց կայունությունը, թեեւ այն ժամանակ <այաստանի տնտեսությունն ու բանկային համակարգը շատ ավելի թույլ էին:

Բնական է արտաքին գործոնները նշանակություն ունեն, բայց անցած տարվա դեկտեմբերին դրանք ոչ թե մեր տնտեսության հիվանդանալու պատճառ դարձան, այլ ի ցույց դրեցին արդեն առկա հիվանդությունները: Դրամի եւ ռուսական ռուբլու վարքի այդպիսի համահարաբերականություն չպետք է լիներ: Սակայն, մեզանում գերիշխող տրամադրությունների եւ բացասական սպասումների պարագայում փոխարժեքի տատանումների վրա նույնիսկ աննշան սպեկուլյացիաները կարող են մարդկանց խուճապային վարքի պատճառ դառնալ եւ որոշիչ դերակատարություն ունենալ, նույնիսկ՝ թվացյալ ֆինանսական կայունության պարագայում:

Ֆորմալ տեսանկյունից դրամի փոխարժեքի կայունության պատասխանատուն << Կենտրոնական բանկն է, որն այդ օրերին կայունացմանն ուղղված որոշակի ջանքեր էր գործադրում՝ իր լիազորությունների շրջանակում: Բայց դեկտեմբերյան իրավիճակում դա ակնհայտորեն բավարար չէր: Իշխանության բոլոր ինստիտուտների հրատապ եւ համակարգված գործողություններ էին անհրաժեշտ, ազդեցության բոլոր՝ մոնետարային, ֆիսկալ եւ վարչական գործիքների կիրառմամբ: Դատելով արդյունքներից, այդ գործողությունները ուշացած ու թերի են եղել: Տնտեսագետների շրջանում տարածված կարծիք է, որ

«Ճգնաժամին իշխանությունների համբավը եւ կառավարչական արդյունավետությունը հաճախ ավելի կարեւոր են, քան հիմնարար գործոնները»:

Որպես բացասական գործոն հիշատակեցիք նաեւ նավթի գնի անկումը: Ընդհակառակը: Նավթ ներմուծող երկրները շահում են գնանկումից: Էժան բենզինը եւ դիզվառեյիքը լավ խթան են տնտեսության աճի համար, ու կարող են կոմպենսացնել Ռուսաստանից եկող մասնավոր տրանսֆերտների նվազման կորուստները, հաշվի առնելով էժան էներգակիրների մեծ մուլտիպլիկատիվ էֆեկտը տնտեսության վրա: Եթե, իհարկե, էներգակիրների շուկայում առողջ մրցակցություն կա /բենզինի գինը <այաստանում՝ բացառապես սուբյեկտիվ գործոն է, որ արտացոլում է շուկայի մենաշնորհացման աստիճանը/:

Ի դեպ, հաշվի առնելով համաշխարհային տենդենցները, կարող է վերանայվել նաեւ երկիր մատակարարվող գազի գինը, եթե, իհարկե, թույլ կտա վերջերս «Գազպրոմի» հետ ստորագրված խնդրահարույց պայմանագիրը:

Ի՞նչ է լինելու մեր դրամի հետ: Դրամի փոխարժեքն արտացոլում է երկրի տնտեսության եւ վճարային հաշվեկշռի ընդհանուր վիճակը: Դրանց վատթարացումը էժանացնելու է դրամը, բարելավումը՝ ամրապնդելու է այն: Դրամը չի կարող ապրել իր սեփական կյանքով՝ ընդհանուր տնտեսությունից կտրված: Ամեն դեպքում, փոխարժեքի կտրուկ տատանումներն անթույլատրելի են. դրանք վտանգում են երկրի ֆինանսական համակարգը, խաթարում վստահությունը ազգային արժույթի նկատմամբ եւ պակասեցնում մեր քաղաքացիների գրպանի պարունակությունը:

Անցած տարի հարցազրույցներից մեկում կանխատեսել էիք, թե երկիրը մտնում է բացասական սպասումների շրջան: Այդ սպասումներից որոշները, ցավոք, իրականություն են դարձել: Բացի այդ, ընդամենը մի քանի օր առաջ «Moody's» գործակալությունը իջեցրել է <այաստանի սուվերեն վարկանիշը եւ փոխել կանխատեսումը՝ գնահատելով այն որպես «ճեզափով»: Ինչպե՞ս եք այսօր գնահատում <այաստանի տնտեսական վիճակը մոտ ապագայում:

Ցավոք, որեւէ հուսադրող բան ասել չեմ կարող: Եթե տնտեսական քաղաքականությունն անփոփոխ մնա, ապա բոլորովին անհասկանալի է, թե ինչի հաշվին պետք է բարելավվի դրավիճակը, կամ ինչը կարող է դառնալ տնտեսության աճի եւ դրա արդյունավետության բարձրացման շարժիչը: «Moody's» գործակալության կողմից <այաստանի սուվերեն վարկանիշի նվազեցումը էլ ավելի կթանկացնի մեզ համար արտաքին փոխառությունները, առավել եւս՝ մեծ արտաքին պարտքի պարագայում: Միջնաժամկետ ապագայում ԵՏՄ տնտեսությունը լինելու է ռեցեսիայի մեջ, այնպես որ շատ դժվար է լինելու այնտեղ որեւէ նշանակալի դերակատարում ստանձնել: Խիստ արժեզրկված ռուբլին լրջորեն կփոխի Ռուսաստանի հետ առևտրի կառուցվածքը՝ ոչ հօգուտ մեր ապրանքների: Ռուսաստանից լուրջ ներդրումների հավանականությունը ցածր է. պատժամիջոցների պատճառով իրենք իսկ խնդիր ունեն արեւմտյան վարկերի վերաֆինանսավորման հետ: Արեւմտյան ընկերությունների համար ԵՏՄ-ին անդամակցելու պատճառով մենք առանձնապես գրավիչ չենք: Պարզ չէ, թե ինչ է կատարվելու մեր եւ Իրանի միջեւ առևտրի ծավալների հետ: Գուճավոր մետաղների համաշխարհային գներն, ըստ կանխատեսումների, չեն անելու, այլ՝ թերեւս հակառակը: << Բանկերի համար նորմատիվների վերջերս կիրառված խստացումը կերբի փոխառվող գումարների թանկացման, իսկ դա նշանակում է, որ բիզնեսի վարկավորումն էլ կթանկանա: Իսկ շինարարության մասին՝ այսպիսի մակրոտնտեսության, բնակչության արտահոսքի եւ անկումային տրամադրությունների պարագայում չենք կարող նույնիսկ երագել: Տնտեսության մենաշնորհացումը ահագնանում է, ներդրումների ծավալները կայուն կերպով նվազում են, ներդրումային ակտիվությունը դեգրադացվում է: Քաղաքական մենաշնորհի պահպանման

պարագայում ներքաղաքական իրավիճակը չի առողջանալ: Առանց արմատական փոփոխությունների չափազանց դժվար կլինի լուծել այս բազմաթիվ խնդիրները: Բացի ճառերից այն մասին, թե ամեն ինչ լավ է կամ ամեն ինչ լավ կլինի, պաշտոնյաներից որեւէ ծրագրային խոսք չենք լսում: Ակներես է, որ իշխանությունների եւ հասարակության երկրում ստեղծված իրավիճակի վերաբերյալ գնահատականը տրամագծորեն տարբեր է, եւ ուրեմն կամ իշխանությունը, կամ հասարակությունը չի կարողանում համարժեք ընկալել իրականությունը: Գուցե իշխանությունները իրոք կարծում են, որ ամեն ինչ կարգին է, կամ էլ իրենք իրենց համոզել են, թե որեւէ բան հնարավոր չէ փոխել:

Երկու դեպքերն էլ լավատեսության տեղ չեն թողնում:

Ինքնաբերաբար հարց է ծագում, ի՞նչ է պետք անել իշխանություններին՝ տնտեսական այս ծանր իրավիճակից դուրս գալու համար:

Առաջին հերթին՝ ընդունել հիմնարար խնդիրների գոյությունը եւ անկեղծ երկխոսության տրամադրվել հասարակության ու բիզնեսի հետ՝ երկրում ստեղծված իրավիճակի եւ ճգնաժամից դուրս գալու ուղիների մասին: Իշխանության բոլոր գործողությունների հաջողության կարելուորագույն պայմանը վստահությունն է, որն այսօր գործնականում բացակայում է: Երկրին անհրաժեշտ են արմատական փոփոխություններ, բայց խոսքը հաստատ սահմանադրական ռեֆորմների մասին չէ: Չէի ուզենա հերթով թվարկել բոլոր ակնհայտ ու անհրաժեշտ քայլերը: Հայաստանում եւ կոնկրետ՝ կառավարությունում, իմ կարծիքով, քիչ չեն այն մարդիկ, որոնք առնվազն հասկանում են, թե ինչ է պետք անել առաջին հերթին: Հաջողության հասնելու ճանապարհին ամենամեծ խոչընդոտը կլինի քաղաքական էլիտայի տնտեսական շահերի բախումը երկրի երկարատե շահերի հետ:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

ՀՀ-ում Ճապոնիայի դեսպանությունը կֆինանսավորի Արարատի մարզի դպրոցները

19.01.2015

2015թվականի հունվարի 1-ից Հայաստանում պաշտոնապես բացվել է Ճապոնիայի դեսպանությունը (նստավայրը՝ ք. Երեւան, Ցիտադել Բիզնես Կենտրոն, Տեղյան փողոց 105/1, տարածք 9, 5-րդ հարկ, (գրասենյակ # 501)), որնառաջիմ ղեկավարում է դեսպանի ժամանակավոր պաշտոնակատար պարոն Կենիչիրո Մասամեն: ՀՀ-ում Ճապոնիայի դեսպանությունը հունվարի 21-ին ժամը 12:00-ին կնքելու է Արարատի մարզի դպրոցներին սարքավորումներ տրամադրելու վերաբերյալ գրանտային պայմանագիր «Չարագցում եւ բարեկեցություն» ՀԿ-ի հետ: Այդ առիթով հունվարի 21-ին Երեւան է ժամանելու Ճապոնիայի ԱԳՆ փոխնախարար պարոն Մինորու Կիուչին, ով ներկա կլինի Պայմանագրի ստորագրման արարողությանը:

Պայմանագրի ստորագրմանը ներկա են լինելու նաեւ.

- Կարինե Հարությունյան ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարի տեղակալ
- Ռուբիկ Աբրահամյան Արարատի մարզպետ
- ԻլիչԾաղյան Արարատի մարզպետի տեղակալ
- Ռուզան Խոջիկյանը Ճապոնիայի միջազգային համագործակցության գործակալության (ՃՄՀԳ, JICA) ծրագրի համակարգող
- Արիսիկո Հասեգավա Հայաստանում ճապոնացիների ասոցիացիայի նախագահ

Պայմանագրի ստորագրման արարողությունը տեղի կունենա հունվարի 21-ին՝ ժամը 12:00-ին, ՀՀ-ում Ճապոնիայի դեսպանությանը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Արցախ

Ուրուզվայի ԱԳ նախարարը կոչ է անում ճանաչել Լեռնային Ղարաբաղը

06.01.2015

Հունվարի 4-ին ՀՅԴ Բյուրոյի անդամ Մարիո Նաբանդյանն ու Հայ Դատի հանձնախմբի անդամները հանդիպում են ունեցել Ուրուզվայի ԱԳ նախարար Լուիս Ալմագրոյի հետ: Հանդիպման ընթացքում արծարծված հարցերի թվում քննարկվել է նաեւ իրավիճակը Հարավային Կովկասում եւ Ադրբեջանի կողմից զինադադարի խախտման բազմաթիվ դեպքերը: Նախարարը դատապարտել է Ադրբեջանի վարքը: Նախարար Ալմագրոն կոչ է արել միջազգային հանրությանը՝ ճանաչել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը եւ նրա ինքնորոշման իրավունքը, նաեւ վերահաստատել է Հայաստանի Հանրապետության տարածքային ամբողջականության սկզբունքը 1918թ. մայիս-1920թ. դեկտեմբեր անկախացած Հայաստանի Հանրապետության սահմանների համաձայն: Նշենք, որ դեռեւս 2011թ. Ուրուզվայի ԱԳ նախարարը հրապարակային հայտարարել էր, թե Ուրուզվայում քննարկվում է Լեռնային Ղարաբաղի ճանաչման հարցը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Արեւմտյան Հայաստան

Արք.Աթեշյանը սխալ է համարում օտար երկրների կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը

08.01.2015

Պոլստ հայոց պատրիարքական ընդհանուր փոխանորդ արք. Արամ Աթեշյանը հայտարարել է, թե անհասկանալի է, թե ինչու են օտար երկրների խորհրդարանները օրենքներ ստեղծելու փոխարեն պատմական խնդիրների վերաբերյալ որոշումներ ընդունում:

Ինչպես տեղեկացնում է Ստամբուլի հայկական «Ակոս»-ը, Ստամբուլի քաղաքապետարանի մշակութային և սոցիալական հարցերով վարչության եւ մի շարք թուրքական կազմակերպությունների կողմից հայ-թուրքական հարաբերություններին նվիրված կոնֆերանսին Պոլսոս հայոց պատրիարքական փոխանորդ արք. Արամ Աթեշյանը հայտարարել է, թե վնասվածք ստացած հայ եւ թուրք ժողովուրդները պետք է ձեռք-ձեռքի քայլեն եւ նույնիսկ պետք է վազեն դեպի առողջ ապագա:

«Իսկ այդ վնասվածքները բուժող օտար բժիշկները ավելի են խորացնում վնասվածքը: Մասնավորապես, օրենքներ ընդունելու իրենց գործը մի կողմ են թողել եւ մասնագետ չլինելով հանդերձ պատմական խնդիրների հետ կապված որոշումների ընդունման հիմնարկների են վերածվել, ինչը հասկանալի անհնարին է:

Այդ խորհրդարաններին պետք է հարցնել. եթե ձեր արածը ճիշտ է, ինչու եք 100 տարի սպասել, իսկ եթե ճիշտ չէ, ինչու եք պնդում եւ նախադեպ ստեղծում: Եկել է ժամանակը, որ Հայկական հարցը միջազգային հարթակներում որպես խաղաթղթերի կապուկի ջոկեր օգտագործվելուն վերջ տրվի», -ասել է արք. Արամ Աթեշյանը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Մենք առանց իսկ կասկածի ճանաչում ենք Հայոց ցեղասպանությունը. քուրդ առաջնորդ

19.01.2015

Թուրքիայի քրդական Ժողովուրդների դեմոկրատարական կուսակցության առաջնորդ Սելահաթին Դեմիրթաշը կրկնել է, որ իրենք առանց իսկ կասկածի ճանաչում են Հայոց ցեղասպանությունը:

Թուրքական CNNturk-ի եթերում Սելահաթին Դեմիրթաշը պատասխանել է բազմաթիվ հարցերի, այդ թվում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հետ կապված հարցին:

«Մենք առանց իսկ կասկածի ճանաչում ենք Հայոց ցեղասպանությունը: Իհարկե, Հայոց ցեղասպանության մեջ քրդերն էլ, մյուսներն էլ դերակատարում ունեցել են, սակայն քաղաքական կամքը եղել է Էնվեր եւ Թալեթի փաշաների գլխավորած երիտթուրքական կուսակցությանը: Եթե Թուրքիան տեր է կանգնում Օսմանյան ժառանգության, թող դրան էլ տեր կանգնի, եթե ոչ՝ ապա թող առերեսվի այդ ողբերգության հետ»,-ասել է Սելահաթին Դեմիրթաշը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Թուրքիայում 8 տարի առաջ այս օրը սպանվեց Հրանտ Դինքը. համառոտ ակնկարկ

19.01.2015

Այսօր՝ հունվարի 19-ին լրանում է Ստամբուլի հայկական «Ակոս» թերթի նախկին գլխավոր խմբագիր Հրանտ Դինքի սպանության 8 տարին: Նա Թուրքիայի ամենահայտնի հայերից մեկն էր ու թեև նրա հասցեին հնչած բազմաթիվ սպառնալիքներին, նա միշտ մնում էր հանգիստ ու հավասարակշռված:

Հանդես գալով մի շարք ժողովրդավարական պատասխաններում ու հասարակական կազմակերպություններում, Դինքն ընդգծում էր Թուրքիայի ժողովրդավարացման անհրաժեշտությունը, խոսում խոսքի ազատության, Թուրքիայում մարդու, ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների մասին: Նա հայերի ու թուրքերի միջև շատ կարևոր քարոզիչ էր եւ հավատում էր, որ հայ համայնքը հնարավորություն կունենա Թուրքիայում ապրել ազատ եւ չենթարկվել պատմական ճնշումների:

2007 թվականի հունվարի 19-ին, Հրանտ Դինքն սպանվել է Ստամբուլում, իր խմբագրած «Ակոս» թերթի խմբագրատան շենքի դիմաց: Մինչ սպանությունը նա իր հրապարակումներում հայտնում էր, որ իր հասցեին սպառնալիքները հաճախակի են դարձել: Բացի այդ, նա բողոքում էր, թե ոստիկանությունը հրաժարվել է պաշտպանել իրեն հնարավոր մահափորձից:

Դինքի սպանության գործը բացահայտելու համար միջազգային մի շարք կառույցներ բազմաթիվ անգամ կոչ են արել թուրքական իշխանություններին՝ ապահովել անաչառ քննություն: Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը 2010-ի սեպտեմբերին մեղավոր ճանաչեց Թուրքիային՝ Հրանտ Դինքին չպաշտպանելու համար, չնայած որ հետքնության ընթացքում պարզ էր դարձել, որ թե՛ ժանդարմերիան, թե՛ ոստիկանությունը տեղյակ են եղել նրա դեմ նախապատրաստվող սպանությանը:

Դինքի գործով սկսված շուրջ դատավարությունն ունեցավ ամոթալի ավարտ: Այդպես էլ հայտնի չդարձան սպանության պատվիրատուները, չուսումնասիրվեցին դատարան ներկայացված մի շարք փաստեր եւ վկայություններ: 2011-ի հունվարի 17-ին տեղի ունեցած 25-րդ դատավարության ժամանակ, դատարանն ազատ արձակեց սպանության կազմակերպման մեջ գլխավոր կասկածյալներից Էրիան Թունջելին: Դատարանը միայն դատապարտեց սպանության գործիք հանդիսացած Օզյուն Սամասին՝ 22 տարի 10 ամիս ազատազրկման, իսկ սպանության ուղղորդման մեջ մեղադրվող Յասին Հայալին՝ ցմահ ազատազրկման: Դատական շուրջի զավեշտներից մեկն էլ այն էր, որ դատավճիռ կայացնելուց հետո հաջորդ օրը պարզվեց, որ Դինքի սպանության գործով 19 մեղադրյալներից 18-ի նկատմամբ է որոշում կայացվել:

Դատարանը մոռացել էր մի 19-րդ մեղադրյալի նկատմամբ որոշում կայացրել:

Թուրքիայում դատարանի այս որոշումն ընդունվեց մեծ դժգոհությամբ: Դատարանի կողմից վճիռ կայացնելուց հետո դատարանի մոտ հավաքված հազարավոր մարդիկ սկսեցին բողոքել կայացված անարդար վճիռն դեմ եւ երթով շարժվեցին դեպի «Ակոս»-ի խմբագրություն:

Դատավճիռի հետ կապված Թուրքիայի մշակույթի նախարարը նշեց, թե այն վտանգավոր զարգացում էր: Նախագահ Գյուլը շեշտեց, որ տեսնում է հասարակության դժգոհությունը, արդարադատության նախարարը փորձեց հանգստացել հասարակությանը՝ նշելով, թե դատական գործընթացը չի ավարտվել եւ դեռ կա բողոքարկման փուլ: Թուրքիայի գլխավոր ընդդիմադիր «Ժողովրդա-հանրապետական» կուսակցության առաջնորդ Քեմալ Բըլըչդարսոյունը քննադատեց վճիռը՝ ասելով, թե սա էր Հրդոդանի արդարադատությունը:

Չավեշտալի է, սակայն Դինքի սպանության գործով ամոթալի վճիռը կայացրած դատարանի նախագահը հայտարարեց, թե կայացված վճիռը եւս իր սրտով չէ:

Դատավճիռից 1,5 տարի հետո՝ 2013-ի մայիսին, Հրանտ Դինքի սպանության գործով դատավճիռը վճարել 9-րդ դատարանում բեկանվելուց հետո ուղարկվեց Ստամբուլի ծանր հանցագործությունների գործերով 14-րդ դատարան: Այնտեղ արդեն 2013-ի սեպտեմբերի 17-ից վերսկսվեց Դինքի սպանության գործով դատավարությունը: Այսինքն, արդեն 1 տարուց ավել է, ինչ ընթանում է Դինքի սպանության դատավարությունը, սակայն կրկին արդյունքներ չկան: Պարզապես այս ընթացքում ձերբակալվել եւ կայանվել է նախորդ դատավճիռով ազատ արձակված Հրիան Թունջելը: Նա վերսկսված դատական նիստերից մեկի ժամանակ սկանդալային հայտարարություն էր արել՝ պնդելով, թե Դինքի սպանությունն իրականացրել է «Էրգենեկոն»-ից ավելի բարձր կազմակերպություն, որի անդամներին պետությունը աշխատավարձ է տալիս:

Այս ընթացքում հետաքրքիր զարգացում էր այն, որ Թուրքիայի արդարադատության նախարարը թույլատրեց դատական պատասխանատվության կանչել պետական պաշտոնյաներին, ովքեր ինչ-որ առումներով կապված են Դինքի սպանության հետ:

Այդ համատեքստում արդեն հարցաքննվել են բարձրաստիճան պաշտոնյաներ եւ ձերբակալվել ոստիկաններ:

Այսօր՝ հունվարի 19-ին, Ստամբուլում Հրանտ Դինքի մահվան 8-րդ տարեկիցի կապակցությամբ մի շարք կազմակերպություններ նախաձեռնել են սգո եւ բողոքի միջոցառումներ:

Անդրանիկ Բասիրյան

Հրանտ Դինքի մահվան 8-րդ տարեկիցի կապակցությամբ հավաք եւ լուռ քայլերթ Երեւանում

19.01.2015

«Ակոս» թերթի խմբագիր Հրանտ Դինքի մահվան 8-րդ տարեկիցի կապակցությամբ այսօր՝ հունվարի 19-ին, Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրում, կլինի հավաք, այնուհետեւ լուռ քայլերթ: Այս մասին Facebook սոցիալական կայքում բացվել է միջոցառման իրազեկման էջ:

«Արդեն 8 տարի է անցել այն օրվանից, երբ Հրանտ Դինքը սպանվեց իր իսկ թերթի խմբագրության առջ: 2007-ից մինչ 2015-ն ընկած ութ տարիների անցան արդարության սպասումով ու պահանջով: Ավելին, այս նույն սպասումով ու պահանջով է անցել նա 1915-ին հաջորդող հարյուրամյակը: Ժամը 17:00-ին կհավաքվենք Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրում, որտեղից էլ կսկսվի լուռ քայլերթ դեպի Օպերա: Սա Հրանտ Դինքի հիշատակին նվիրված առաջին հանրային արարողությունն է Երանում, հույս ունենք, որ շատերը կմիանան մեզ»,- ասված է խմբում:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Դավութօղլուն կոչով դիմել է բոլոր հայերին

20.01.2015

Թուրքիայի վարչապետ Ահմեդ Դավութօղլուն Հրանտ Դինքի սպանության 8-րդ տարեկիցի հետ կապված հայտարարություն է տարածել՝ կոչ անելով հայերին նոր սկզբի հիմքեր դնել:

Թուրքական Radikal-ի փոխանցմամբ՝ Թուրքիայի վարչապետ Ահմեդ Դավութօղլուի՝ Հրանտ Դինքի մահվան 8-րդ տարեկիցի հետ կապված ուղերձում նշել է. «Արդեն 8 տարի է, ինչ մեզ հետ չէ Հրանտ Դինքը, ով փորձում էր իր զգացումներով եւ մտքերով լուսավորել Օսմանյան կայսրությունից Թուրքիայի հանրապետությանն անցած կարելու խնդիրներից մեկը: Դինքի հարգարժան ընտանիքին եւ բոլոր նրանց, ովքեր սիրում են Դինքին, համբերություն ենք մաղթում: Հրանտ Դինքը Անատոլիայի թանկարժեք մի մտավորական էր, ով ճանապարհներ էր փնտրում հայերի եւ թուրքերի համատեղ ապագան կառուցելու համար:

Այս համատեքստում, հայ-թուրքական բարեկամությանը հավատացող բոլորին հրավիրում ենք նոր սկզբի համար աջակցություն ցույց տալ եւ ուզում ենք դիմել բոլոր հայերին. Թուրքիան նախկինում էլ հայտարարել էր, որ պատերազմի պայմաններում ստիպված է եղել կիրառել պարտադիր գաղթի քաղաքականություն, որի պատճառով ոչ մարդկային հետեւանքներ էին եղել: Թուրքիան կիսում է հայերի ցավը ու վճռական ջանքեր գործադրում երկու ժողովուրդների միջև կրկին զգացմունքային կապեր ստեղծելու համար: Մեր հարաբերությունները պատանդ վերցրած թշնամանքը հաղթահարելու համար եւ գլխավորապես երկխոսության միջոցով շարժվելու անհրաժեշտության մասին ամենավճռական արտահայտությունը 2014 թվականի ապրիլի 23-ի ցավակցական ուղերձն է: Ժամանակը, որ կանգ է առել 1915-ին, կշարունակվի, երբ մեծ տրամվան հետեւում թողնելու ճանապարհով տաքումները քանդվեն: Թուրքիան իր անունից այդ կետը հաղթահարել է:

Հնարավոր է, որ երկու տեղաբնիկ ժողովուրդներ հասնեն միմյանց հասկանալու եւ միասին ապագային նայելու հասունությանը: Մի աշխարհագրական վայրում ապրող եւ երկար ժամանակ պատմությունը կիսող հայերը եւ թուրքերը բոլոր հարցերը միայն իրար մեջ կարող են խոսել, լուծման ճանապարհներն էլ միասին կարող են փնտրել: Այս պատճառով անհրաժեշտ է, որ փոխադարձ վստահության եւ համագործակցության հասկացությունը զարգացնենք, 800 տարվա համատեղ պատմության լույսի տակ միմյանց նորից ճանաչենք եւ մարդկային հարաբերությունների մեջ լինենք: Դրա համար մեր հայ բարեկամներին հրավիրում ենք ավելի

շատ այցելել Թուրքիա՝ փոխադարձ կարծրատիպերը վերացնելու համար:
Կիսել ցավերը, վիրակապել վերքերը եւ կրկին կարողանալ ստեղծել բարեկամություն: Մեր անկեղծ ցանկությունը սա է»,-ասել է Դավութջոյուն:
Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Թուրք ոստիկանը պնդել է, թե իրեն օգտագործել են Դինքի սպանության գործում

23.01.2015

Ստամբուլի հայկական «Ակոս» շաբաթաթերթի նախկին գլխավոր խմբագիր Հրանտ Դինքի սպանության գործով ձերբակալված առաջին ոստիկաններից Մուսիթին Չենիթը պնդել է, թե Դինքի սպանության գործում իր «գլխին սարքել են» իր հրամանատարները:

Թուրքական Radikal պարբերականի փոխանցմամբ՝ Տրապիզոնի ոստիկանության հետախուզության վարչության ոստիկան Մուսիթին Չենիթը նշել է, թե Դինքի սպանության օրը իրենց վարչության պետերից Ալի Ֆուաթ Յըլմազերը, Էնգին Դինչը, Ֆարուք Սարը եւ Էրջան Դեմիրը ստիպել են իրեն զանգել հետախուզության գործակալ Էրհան Թունջելին եւ գրուցել: Նա պնդել է, թե իր հրամանատարները մեղքը իր վրա են բարդել եւ դրանով ազատվել են պատասխանատվությունից:

Ավելի ուշ, հաջորդ ձերբակալված ոստիկանապետ Էրջան Դեմիրին հարցաքննության ժամանակ հիշեցրել են Մուսիթին Չենիթի խոսքերը, ինչին ի պատասխան, նա պնդել է, թե այդ ամենը սուտ է:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Ֆրանսիական «L'Histoire» ամսագիրը ներկայացրել է Հայոց ցեղասպանության սցենարը

23.01.2015

Հայոց ցեղասպանության հարյուրամյակի կապակցությամբ ֆրանսիական հեղինակավոր «L'Histoire» ամսագրի հերթական համարը լույս է տեսել «Հայեր. 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանությունը» խորագիրը կրող 50-էջանոց ծավալուն հոդվածաշարով:

Ամսագրի էջերում տեղ են գտել Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ հետազոտողների եւ պատմաբանների հեղինակած հոդվածներ, որոնք ուղեկցված են ինֆոգրաֆիկայով եւ փաստավավերագրական կադրերով: Ֆրանսահայ պատմաբան Ռայմոն Հարություն Գեւորգյանի «Մի բնաջնջման սցենար» ծավալուն հոդվածը ներկայացնում է հայերի հանդեպ գործած ոճրագործության սցենարը՝ փաստական վերլուծության ենթարկելով մտահղացման, ծրագրման, հրամանի, դրա իրականացման փուլերը, արդյունքները, ինչպես նաեւ հայերի ջարդերի եւ տարհանման քարտեզը: Ֆրանսիայի գիտահետազոտական ազգային կենտրոնի տնօրեն Ֆրանսուա Ժորժոնի հետ հարցազրույցում «L'Histoire»-ն անդրադառնում է նախքան Ցեղասպանությունը Օսմանյան կայսրությունում հայ համայնքին եւ դրա դերին: Իսկ հայտնի ցեղասպանագետ Իվ Տերնոնի հետ հարցազրույցը նվիրված է 20-րդ դարի կեսերից սկսած՝ սերունդներ անց Հայոց ցեղասպանության հիշատակի գարթոնքին:

Հոդվածաշարը պարունակում է այլ հոդվածներ նվիրված աշխարհասփյուռ հայության ներկայից պատկերին, Ժան Ժորեսի գլխավորությամբ Ֆրանսիայի հայասերների շարժմանը, ինչպես նաեւ վերջին տարիներին Ցեղասպանության ճանաչման հարցը բարձրացնող թուրք մտավորականներին՝ ներառելով նաեւ Թաներ Աբչյամի «Ինչու՞ Թուրքիան չի բացում արխիվները» հոդվածը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Թուրքերը պղծել են Ստամբուլը կառուցած հայ ճարտարապետի գերեզմանը

23.01.2015

Ստամբուլի լավագույն պատմական կառույցների հեղինակ հայագի հայտնի ճարտարապետ կարապետ Պալյանի գերեզմանաքարը հայտնաբերվել է Ստամբուլի շինհրապարակներից մեկում:

Ինչպես տեղեկացնում է Ստամբուլի հայկական «Ակոս» Ստամբուլը խորհրդանշող Դոմարահչեի պալատի ճարտարապետ Կարապետ Պալյանի գերեզմանաքարը հայտնաբերվել է Ստամբուլի Քարթալի շրջանում մի շինհրապարակում:

Հայտնի չէ, թե որտեղ է եղել Կարապետ Պալյանի գերեզմանը, սակայն Փարս Թուրլաջըի «Պալյան ընտանիք» գրքում 1958 թ.-ին արված մի լուսանկարում երևում է Կարապետ Պալյանի գերեզմանաքարը Բեշիքթաշի հայկական գերեզմանատանը: Թուրլաջըն նշել էր, որ այժմ գերեզմանաքարն իր տեղում չէ:

Ստամբուլի քաղաքապետարանի պատասխանատուները անպատասխան են թողել «Ակոս»-ի հարցը, թե երկար

տարիներ կորած Կարապետ Պայանի գերեզմանաքարն ինչպես է հայտնվել շինհրապարակներից մեկում:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Միջուռք

Միջուռքի ներկայացուցիչները մտադիր են ՀՀ-ում տեղադրել աշխարհի ամենամեծ խաչը

06.01.2015

Եթե հայկական համայնքները Հայաստանում աշխարհի ամենամեծ խաչը տեղադրելու շուրջ համաձայնության գան, ապա երկրի իշխանությունները կարող են աջակցել խաչի տեղադրման տարածքի ընտրության հարցում: Այդ մասին NEWS.am-ին հայտարարեց սփյուռքի նախարար Հրանուշ Հակոբյանը՝ մեկնաբանելով Ֆրանսիայի եւ Լիբանանի հայկական համայնքների ներկայացուցիչների՝ Հայաստանում աշխարհի ամենամեծ խաչը տեղադրելու մտադրությունը:

Նախարարի խոսքով՝ այս հարցի շուրջ տարբեր կարծիքներ եւ տեսակետներ են հնչում: «Ծրագրի հեղինակները իրենք են որոշում ներդրումների չափը, սակայն սփյուռքի ներկայացուցիչները այդ հարցը սկզբնապես պետք է համաձայնեցնեն Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին 2-րդի հետ, եթե խաչը Մայր Աթոռում տեղադրելու որոշում ընդունվի»:

Ի պատասխան հարցին՝ ինչպես է նա վերաբերում այս նախաձեռնությանը, նախարարը նշեց. «Այն ամենը, ինչ կապված է քրիստոնեության հետ եւ կնպաստի տուրիզմի զարգացմանը, Հայաստանը կդարձնի ճանաչելի, չի կարող ընկալվել բացասական լույսի ներքո»:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Հնդկաստանում հայկական եկեղեցին կվերականգնվի Կանանց ակումբի կողմից

12.01.2015

Հնդկական Դիուբրի քաղաքում հայկական եկեղեցին առաջիկայում կվերականգնվի Կանանց ակումբի կողմից, հայտնում է «The Telegraph»-ը:

Եկեղեցին քաղաքի մշակութային ժառանգության 33 օբյեկտներից մեկն է եւ, ըստ ակումբի նախագահ Չանդանա Փոլ Չոուդիուրիի, ակումբը ցանկանում է այն պահպանել ցանկացած գնով:

«Միջոցներ հավաքելը դժվար է, սակայն կփորձենք մեր ուժերի սահմաններում անել ամեն ինչ՝ եկեղեցու վերականգնմանն ու դրանից ոչ հեռու հատուկ շինության կառուցմանն անհրաժեշտ միջոցներ հավաքելու համար, որտեղ աղքատ աղջիկներն ու կանայք տարբեր թրենինգների օգնությամբ կարող են ամրապնդել ինքնագնահատականը»:

Խմբագրության թղթակցի հետ զրույցում ծագումով Դիուբրիից, սակայն ներկայումս Կալկաթայում բնակվող հայտնի դրամագետ Սանքար Կումար Բոսեն ասել է, որ եկեղեցին, հավանաբար, կառուցվել է Օստ-հնդկական ընկերության կառավարման վերջում:

«Երեխա ժամանակ ես եկեղեցու ներսում վառվող յույսեր եմ տեսել: Եվրոպական համայնքի մարդիկ այցելում էին այնտեղ: Այժմ այն կիսավեր է եւ պետք է վերանորոգվի ու պահպանվի», - նշել է նա:

Դիուբրիի բնակիչները պահանջում են, որպեսզի նահանգի կառավարությունը պահպանի եկեղեցին եւ քաղաքի մշակութային այլ հուշարձանները: Հակառակ դեպքում նահանգի փառավոր պատմությունը կկորսվի ժամանակի ընթացքում:

Կանանց ակումբը հիմնադրվել է 1935թ.՝ Դիուբրիի եվրոպացի որոշ բնակիչների կողմից:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Լաս Վեգասում Հայոց ցեղասպանության զոհերի հուշարձան կտեղադրվի

12.01.2015

Հայ-ամերիկյան մշակութային կենտրոնի նախաձեռնությամբ Լաս Վեգասում Հայոց ցեղասպանության զոհերի հուշարձան կտեղադրվի: Նախաձեռնությանը հավանություն է տվել Լաս Վեգասի Քլարք օկրուգի

հոգաբարձուների խորհուրդը: Հուշարձանը կտեղադրվի Լաս Վեգասի ամենամեծ՝ Մանսեթ այգում: Այս մասին հայտնում է Միրիայում տպագրվող «Գանձասար» թերթը իր «Facebook»-յան էջում:

Հուշարձանի կառուցան, ինչպես նաև ճարտարապետական նախագծման, ապահովագրական հիմնադրամի և շինության անվտանգությունն ապահովելու համար Հայամերիկյան մշակութային կենտրոնը կհատկացնի 200 հազար դոլար:

Նշենք, որ Մանսեթ այգին Լաս Վեգասի ամենախոշոր այգիներից է: Այգու մակերեսը կազմում է շուրջ 57000 քմ:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Բաֆֆու ծննդավայրի հայկական գերեզմանը քանդում են գանձագողերը

00:04, 14.01.2015

Իրանի Մալմաստի շրջանի նախկինում հայաբնակ Փայաջուկ գյուղի հայերի գերեզմանները ենթարկվում են գանձագողերի հարձակումներին:

Պարսկաստանի հայկական հոգեւոր ու մշակութային օջախներ այցելած հայաստանցի ուխտավորների խումբը Մալմաստ գավառի նախկինում հայաբնակ Փայաջուկ գյուղի գերեզմանոցում տեսածից բավականին տխրել է, քանի որ ոսկի կամ գանձեր գտնելու հույսով անհայտ անձիք քանդել են պղծել էին թաղված հայերի գերեզմանները: Թեև հայկական գերեզմանատուներ հսկում էին բազմաթիվ հայկական գամփոներ, դա չի խանգարել գանձագողերին անել իրենց սև գործը:

Հայաստանցի ուխտավորներն իրենց մտահոգությունը կիսել են տեղի տուրիստական գործակալությունների տնօրենների հետ: Տեղի տուրիստական ոլորտի պատասխանատուները նշել են, թե իրենք եւս ցավում են, որ նման բան է տեղի ունենում եւ խոստացել տեղի ունեցածի մասին հայտնել

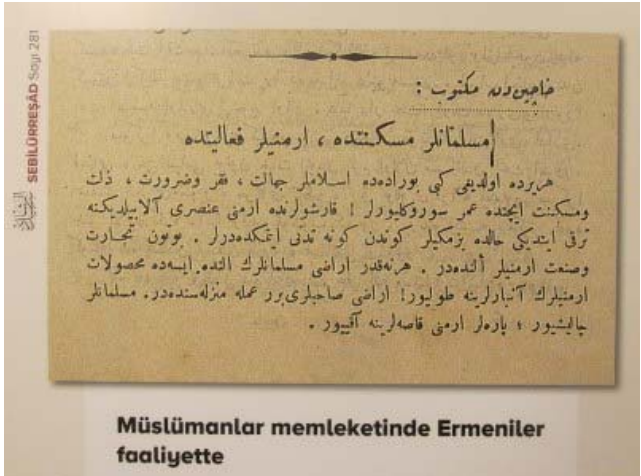
Իրանի մշակույթի նախարարություն եւ խնդրել գերեզմանի պահպանման համար միջոցներ ձեռնարկել: Նշենք, որ Մալմաստի Փայաջուկ գյուղում է ծնվել հայ մեծ գրող Բաֆֆին (Հակոբ Մելիք-Հակոբյան): Փայաջուկի հայկական գերեզմանատանը թաղված են նաև Բաֆֆիի բազմաթիվ ազգականներ: Նախկինում ամբողջովին հայաբնակ Փայաջուկում հիմա ընդամենը մեկ հայ ընտանիք է մնացել:

*Լուսանկարների՝ Անուշ Դրամիկյանի
Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am*

Ստամբուլի քաղաքապետարանը հայերին դավաճան ներկայացնող ցուցահանդես է բացել

18.01.2015

Ստամբուլի քաղաքապետարանը դեկտեմբերի 22-ից մինչև 2015-ի մարտի 25-ը Թաքսիմի հանրապետական արվեստի ցուցասրահում կազմակերպել է ցուցահանդես նվիրված Առաջին համաշխարհային պատերազմին, սակայն ամբողջովին հայերին դավաճան ներկայացնող ցուցանմուշներից է կազմված:

Ինչպես տեղեկացնում է Ստամբուլի հայկական «Ակոսը»-ը, թեև Ստամբուլի քաղաքապետարանի ցուցահանդեսը նվիրված է Առաջին համաշխարհային պատերազմին, սակայն ներկայացված ցուցանմուշները՝ գրքերը, թերթերը լուսանկարներն ու փաստաթղթերը հիմնականում թշնամանք ու ատելություն են հրահրում հայերի դեմ:

1908 թվականից Էշրեֆ Էդիփ Ֆերզանի եւ Մեհմեդ Աբիֆ Էրսոյի կոմից հրատատարակվող Sebilürreşad ամսագրի 281-րդ համարում հայերի հանդեպ թշնամանք է սերմանվում. «Ինչպես բոլոր տեղերում, այստեղ եւս մուսուլմանները աղքատության եւ թշվառության մեջ են: Ամբողջ առեւտուրն ու արհեստները հայերի ձեռքն է: Ինչքան էլ, որ հողը մուսուլմանների ձեռքին է, հայերն են իրենց ամբարները լցնում: Մուսուլմաններն աշխատում են բավորների պես, իսկ փողերը հոսում է հայերին»:

Ցուցադրված մի շարք թերթերում էլ հայերը ներկայացված են որպես դավաճաններ: Իսկ օրինակ Tanin պարբերականի 1915-ի օգոստոսի 17-ի հրապարակման մեջ գրել է, թե հայերը Էրզրումի շրջանում մուսուլմանների դեմ կոտորածներ են իրականացնում:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Բաղդադում հափշտակված հայկական խաչը հայտնաբերվել է ԱՄՆ-ում

20.01.2015

Թեխասում հաջողվել է հայտնաբերել Բաղդադի հայկական եկեղեցուց գողացված հայկական խաչը:

Բաղդադում գտնվող եկեղեցուց գողացված խաչը զարմանալիորեն հայտնվել է Ֆլորիդա նահանգի գրավատներից մեկում: Գրավատան հետաքրքրասեր աշխատակիցը դիմել է համալսարանի պրոֆեսորին՝ խաչի վրայի գրվածքը թարգմանելու խնդրանքով, հաղորդում է <http://austin.twcnews.com>-ը: Իր հերթին, պրոֆեսորը կապ է հաստատել Թեխասի հայկական համայնքի ներկայացուցիչ Միհրան Հարոյանի հետ:

Այդ նույն ժամանակ նահանգում է գտնվել սարկավագ Նարեկ Կարապետյանը, ում հայրը Իրաքում ծնված հայ է: Նրա խոսքով խաչի վրա հստակ գրված է, որ այն 1945թ. Մերոք Օհանյանը նվիրել է Բաղդադի հայկական եկեղեցուն: Այնուհետև Հարոյանը կապվել է գրավատան հետ եւ խնդրել խաչն ուղարկել Օսթին: Մինչ օրս անհայտ է, թե ինչպես է արձայթա խաչը Իրաքից հայտնվել Ֆլորիդայում:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Միջազգային

Անցած տարին՝ հայ-թուրքական հարաբերություններում. Կարեւոր իրադարձությունները

04.01.2015

Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջև պաշտոնական շփումները, հայ-թուրքական քաղաքացիական հասարակությունների միջև իրականացված ծրագրերը անցած՝ 2014 թվականին ունեցան նախորդ տարիներից տարբերվող դրսևւորումներ: Այդ մասին NEWS.am-ի թղթակցի հետ գրույցում ասել է թուրքագետ, ՀՀ Արևելագիտության ինստիտուտի Թուրքիայի բաժնի ավագ գիտաշխատող Վահրամ Տեր-Մաթեոսյանը՝ ամփոփելով անցած տարվա իրադարձությունները՝ հայ-թուրքական հարաբերությունների համատեքստում:

«Նախևառաջ, Թուրքիայում այս տարի տեղի ունեցան երկու համապետական ընտրություններ՝ մարտին տեղական ինքնակառավարման, իսկ օգոստոսին՝ նախագահական: Թեև երկու ընտրություններում էլ իշխող կուսակցությունը հաղթանակած դուրս եկավ, սակայն տարին բավական բարդ ստացվեց, թե ներքաղաքական, թե արտաքին քաղաքական առումներով», - նշեց թուրքագետը եւ հավելեց. «Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջև պաշտոնական շփումները, հայ-թուրքական քաղաքացիական հասարակությունների միջև իրականացված ծրագրերը այս տարի ունեցան նախորդ տարիներից տարբերվող դրսևւորումներ»:

Ըստ Տեր-Մաթեոսյանի, Հայաստանին եւ հայությանն առնչվող խնդիրների պարագայում, անշուշտ, ուշագրավ քաղաքական քայլ էր Թուրքիայի վարչապետի սպրիլի 23-ի ցավակցական ուղերձը: «Այդ քայլով նա Ցեղասպանության վերաբերյալ թուրքական հասարակության մոտ մոտեցումների նոր նշանոց սահմանեց: Մեկ ամիս անց՝ մայիսի 27-ին, ՀՀ նախագահը բանավոր հայտարարությամբ Թուրքիայի ապագա նախագահին 2015 թ. ապրիլի 24-ին հրավիրեց Հայաստան, որպեսզի «առերեսվի Հայոց Ցեղասպանության պատմության խոսուն վկայություններին»: Օգոստոսի 13-ին Հայաստանի նախագահը շնորհավորեց Էրդողանին Թուրքիայի նախագահ ընտրվելու կապակցությամբ եւ հույս հայտնեց, որ վերջինս իր եռանդը կներդնի «երկկողմ պայմանավորվածություններն առանց նախապայմանների կյանքի կոչելու գործում»: Թուրքիան Հայաստանին ուղարկվեց պաշտոնական հրավեր մասնակցելու Էրդողանի երդմնակալության արարողությանը, որին Հայաստանը մասնակցեց արտգործնախարարի մակարդակով: Գտնվելով Անկարայում՝ Նայբանդյանը Էրդողանի հետ ունեցավ կարճ հանդիպում, նրան փոխանցեց 2015 թ. ապրիլի 24-ին Հայաստան այցելելու արդեն պաշտոնական հրավերը, իսկ Թուրքիայի նորընտիր նախագահը հրավերն ընդունեց ի

գիտություն: Թվում էր, թե պաշտոնական մակարդակում շփումների նոր ձևաչափ է հատուանում, սակայն, Թուրքիան հրաժարվեց շնորհավորել Հայաստանին անկախության տոնի առթիվ, որին էլ հետևեց Հայաստանի համանման արհամարհանքը»:

Թուրքագետի կարծիքով, պակաս կարելու չէր արտգործնախարարների հողվածների փոխանակման փաստը: «Անկարա այցից օրեր անց ՀՀ արտգործնախարարը ֆրանսիական «Le Figaro»-ում տպագրեց քննադատական հոդված՝ ընդդեմ Թուրքիայի իշխանությունների և ցեղասպանության հարցում նրանց որդեգրած քաղաքականության: Այդ հոդվածն, ըստ էության, Ահմեդ Դավութջյուլի կողմից մայիսին տպագրված հոդվածի պատասխանն էր: Մի քանի շաբաթ անց էլ՝ սեպտեմբերի 24-ին, ՄԱԿ-ի բարձր ամբիոնից Հայաստանի նախագահը քննադատեց Թուրքիայի իշխանություններին և ուղարկեց «գրողի ծոցը»: Անցնող տարվա վերջին ուշագրավ գարգացումը հայկական արմատներով էլջեն Մահյուսյանին վարչապետի խորհրդական նշանակելու քայլն էր ու դրա շուրջ տարաբնույթ քննարկումները և շահարկումները»,- ամփոփեց Վահրամ Տեր-Մաթեոսյանը: Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Սրբերի մի բանակ . իսպանական պարբերականի անդրադարձը Հայոց Ցեղասպանությանը

08.01.2015

Իսպանական հեղինակավոր Libertad Digital պարբերականը ծավալուն հոդված է հրատարակել Հայոց Ցեղասպանության 100-ամյակի վերաբերյալ: Ստորև ներկայացնում ենք հոդվածի ամբողջական թարգմանությունը. «2015, կոտորածի առաջին հարյուրամյակը»

Սրբերի մի բանակ. Հայոց Ցեղասպանության 1.5 միլիոն զոհերը կարբացվեն

Իտալիեր Լուսանո

Մոռացված կոտորած է եղել: Տարբեր բնագավառներում ջանքեր են գործադրվել այդ ցեղասպանություն ժխտման և դրա պատգամը տանողին հետապնդելու ուղղությամբ, ով ցանկանում էր, որ պատմությունը չմոռացվի: Կոտորած էր, որը 20-րդ դարում հետք թողած ամենագարհուրելի հանցագործությունների մի շղթայի սկիզբ դրեց՝ Խորհրդային միության միլիոնավոր հանցագործությունների, հրեական Հոլոքոստի, կարմիր կլամերների կոտորածի...

Դրանցից առաջինը եղավ հայոց ցեղասպանությունը: Մեկնարկող 2015 թվականին լրանում է կոտորածի առաջին հարյուրամյակը, որը թուրքերի ձեռքով վերջ դրեց 1.5 միլիոն քրիստոնյա հայի

կյանքի: Պատմության սև էջ, որը Թուրքիան ոչ միայն չի համաձայնում ճանաչել, այլև արգելում է օրենքով խոսել հակառակը:

Մոռացված ոճրագործությունից մեկ դար անց Հայոց Ցեղասպանությունը ծառայում է օրինակ այն իրականության, ինչն այսօր գոյություն ունի մեր աշխարհում: Տարբերություններ մի կողմ թողնելով, էթնիկական և կրոնական գոտումները, որոնք այս պահին իրականացնում է Իսլամական Պետությունը և քրիստոնյաների հետապնդումը մահմեդական աշխարհում որոշ չափով հիշեցնում է այն, ինչ այն ժամանակ տեղի ունեցավ, և այն, ինչ կարող է տեղի ունենալ չարին չհակազդելու դեպքում:

Հայերը, քրիստոնեական հավատքն ընդունած առաջին ժողովուրդներից մեկը և պատմության առաջին քրիստոնյա պետությունը, ջանքեր չեն խնայել ինչպես իրենց հազարավոր նահատակներին: Հիշելու և աշխարհին պատմելու այն, ինչ այն ժամանակ տեղի ունեցավ: Այդպես է վարվել Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն՝ իր հրովարտակի միջոցով:

Սրբերի մի բանակ

Հրովարտակում ներկայացվում է մի փաստ, որը մինչ օրս անհայտ էր և ինչ որ տեղ՝ զարմանալի: Գալ ապրիլի 23-ին կարբացվեն ցեղասպանության զոհերը: Կկայանա միջոցառում, որի ժամանակ հայոց եկեղեցու համար Մուրք կհայտարարվեն մոտ 1.5 միլիոն քրիստոնյա հայեր: Պատմական փաստ, որին նաև կմիանա նրա քույրը՝ կաթոլիկ եկեղեցին: Պաշտոնական հաստատում դեռ չի եղել, սակայն Հռոմի Պապ Ֆրանցիսկոսը Մուրք Պետրոսի հրապարակում ապրիլի 12-ին կմատուցի պատարագ այս ահռելի ջարդի նահատակների հիշատակին:

Իր պատմական հաղորդագրությունում, Կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն հայտարարում է, որ ապրիլի 23-ին կնախագահի այն ձեռք, որով սուրբ կհռչակվեն Ցեղասպանության բոլոր զոհերը, ովքեր «սպանվել են հավատի և հայրենիքի համար», իսկ հաջորդ օրը կլինի «Ցեղասպանության սուրբ նահատակների» հիշատակի օր: Ցեղասպանությունը սկսվեց 1915 թվականին և տևեց բազում տարիներ, սակայն մինչ այդ էլ հայերը թիրախ էին: Ջարդերը տեղի ունեցան Օսմանյան կայսրության վերջում սուլթան Աբդուլ Համիդ Բ-ի օրոք և դրանց իրագործումը շարունակվեց այսպես կոչված «երիտթուրքերի», իսկ ավելի ուշ, Քեմալ Աթաթուրքի՝ ներկայիս Թուրքիայի հոր կողմից:

20-րդ դարի առաջին մեծ ցեղասպանությունը

Հայերը հայտնվեցին թիրախում բազում պատճառներով՝ քրիստոնյա էին, կրթված, մեծ հասարակական ներգրավվածություն ունեին և բացի դրանից պատկանում էին միջին խավին: 1915 թվականին թուրքերը սկսեցին փակել նրանց դպրոցները, նրանց եկեղեցիները և նրանց բոլոր կենտրոններն ու կազմակերպությունները:

Այդ կետից անցում կատարվեց ֆիզիկական բռնությանը և նվաստացմանը: Շատերն այդ ժամանակ սպանվեցին: Չանգվածային կերպով վրա հասան վտարումներն անսպասու, որտեղ շատերը զոհվեցին: Հետո հասավ ընդհանուր գերեզմանատների հերթը: Հարյուրավոր այլ հայեր զոհվեցին հրդեհի մատնված գնացքներում: Ընդհանուր առմամբ, 1.5 միլիոն հայ ոչնչացվեց: Կան հայեր, ում հաջողվեց կենդանի մնալ Լիբանան, Միջիա, կամ այն ժամանակ Խորհրդային Միության մաս կազմող ներկայիս Հայաստան հասնելու շնորհիվ:

Այսօր հայ ժողովուրդը սփռված է աշխարհով մեկ: Գոյություն ունի մեծ սփյուռք: Երեք միլիոնից քիչ ավել ապրում են այն տարածքում, որը ներկայիս Հայաստանն է, մինչդեռ կան այլ 9 միլիոն հայեր՝ սփռված ամբողջ աշխարհով: Ընդհանուր առմամբ աշխարհում ապրում են 12 միլիոն հայ և մեկ դար առաջ գրեթե երեք տարվա ընթացքում սպանվեցին ավելի քան մեկ միլիոն ու կեսը:

«Ընտրեցին մահը՝ հավատից հրաժարվելու փոխարեն»

Հայոց Կաթողիկոսը հաստատում է իր հրովարտակում, որ «2015 թվականի ամեն մի օրը կլինի հիշատակի և նվիրման օր մեր ժողովրդի համար, ճանապարհորդություն մեր նահատակների հիշատակներով և՛ հայրենիքում, և՛ սփյուռքում, որոնց առաջ

համեստորեն կխոնարհվենք աղոթքով, խաղաղություն աղերսելով մեր անմեղ գոեթի հոգիների համար, որոնք հանգչում են անանուն շիրիմներում, քանի որ **ընտրեցին մահը հավատից հրաժարվելու փոխարեն**»;

Գարեգին Բ-ն նաև հիշատակում է բոլոր նրանց, ովքեր չեն լռել նման անմարդկային բռնության մասին: «Հայտնում ենք մեր երախտագիտությունը այն պետություններին, կազմակերպություններին և անհատներին, որոնք քաջություն են ունեցել և վստահություն ճանաչելու և դատապարտելու Հայոց Յեղասպանությունը: Հայտնում ենք մեր երախտագիտությունն այն բարեկամ պետություններին և ժողովուրդներին, որոնք որպես քույրեր և եղբայրներ ընդունել են մեր հողի զավակներին: Արդարության և մարդասիրության այդ օրինակները մարդկության պատմության լուսավոր էջեր են: Նրանք սերնդե-սերունդ միշտ կհիշվեն և կգնահատվեն»:

Որպես ամփոփում, Կաթողիկոսը հայացք է նետում ապագային. «Քեղուն դարձնենք մեր դարը՝ արժևորելով մեր անցած ուղին և մեր ժողովրդի վերածնունդը, որպեսզի մեր զավակները, ճանաչելով իրենց պապերի և ծնողների՝ ապրելու և ժողովրդի ու հայրենիքի համար իրենց ուժերը ծառայցնելուն ուղղված հերոսական կամքը, կարողանան ստեղծել լուսավոր նոր օր մեր Հայրենիքի և աշխարհով սիրված մեր ժողովրդի համար: Մեր նահատակների հիշատակը վերածենք ուժի և եռանդի մեր հոգևոր և ազգային կյանքի համար և Աստուծո ու բոլոր մարդկանց առաջ լուսավորենք մեր ճանապարհը՝ ուղորդելով մեր քայլերը դեպի արդարադատություն և մեր սուրբ նպատակների իրականացում»:

Թեհրանին 4000 տարով «ծերացրել են» 16.01.2015

Թեհրանի Մուլավի փողոցում անցկացված հնագիտական պեղումները ստիպել են վերանայել Իրանի մայրաքաղաքի պատմությունը: Նախկինում համարվում էր, որ մարդիկ այդ վայրերում բնակություն են հաստատել 3 հազար տարի առաջ: Սակայն Թեհրանի շուկայի տարածքում հայտնաբերված կմախքը գիտնականներն ավելի հին են համարում. այն թվագրվում է մ.թ.ա. V հազարամյակով:

«Այս գտածոն բացառիկ է, քանի որ ապացուցում է, որ 7 հազար տարի առաջ մարդիկ են ապրել այն վայրում, որտեղ հիմա Թեհրան քաղաքն է», - պատմել է հնագիտական խմբի ղեկավար Մոհամմադ Էսմայիլ Էսմայիլի Ջոյուդարը:

Կմախքը Թեհրանում երբեմն հայտնաբերված ամենահին գտածոն է: Ըստ «Իմ մոլորակը» պարբերականի, հետաքրքիր է, որ Թեհրանում պեղումները սկսվել են այն քանից հետո, երբ հնագիտական ինստիտուտի մի ուսանողուհի Մշակութային ժառանգության կազմակերպություն մի քանի կավե իր է բերել, որոնք պատահաբար հայտնաբերել է Մուլավի փողոցի կյուրաջերում:

Նրա հայտնագործությունը հետաքրքրել է հնագետներին, ինչից հետո այնտեղ պեղումներ են սկսել և հնագույն մարդու կմախք, ինչպես նաև արժեքավոր այլ գտածոներ են հայտնաբերել:

Հնագիտական պեղումների ղեկավարը հայտարարել է, որ հետազոտությունների արդյունքում հայտնաբերված կմախքն ուղարկվելու է Իրանի ազգային թանգարան և ցուցադրվելու է հանրությանը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Հասարակական

Դր. Էդիկ Բաղդասարյան ՀՄՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՄԱՆԻՖԵՍՏ

(Ծրագրային Հայտարարություն՝ Առաջարկ)
2014 Տորոնտո – Կանադա
ISBN: 978-1-927860-27-4

Սկիզբը նախորդ համարից

Հայկական հարցի սկզբնավորումը և զարգացումը պատմության ընթացքում

Ինչպես արդեն նշել ենք «Արեւելյան հարց» ասելով հարկ է նկատի ունենալ Արեւելյան ժողովուրդների պահանջներն ու իրավունքները միջազգային քաղաքականության ոլորտում: «Արեւելյան հարցի» բովանդակությունը պայմանավորված է եղել, մի կողմից պատմական տվյալ ժամանակաշրջանում անկախության համար արեւելյան ժողովուրդների մղած պայքարի հասունության մակարդակով, մյուս կողմից, այն դերով, որ հատկացնում էին նրան մեծ տերությունները՝ Արեւելքում գերիշխող դիրք գրավելու համար գործադրած իրենց դիվանագիտությամբ: «Հայկական հարցը» լինելով «Արեւելյան հարցի» անբաժանելի մասը մի կողմից բացատրվում է իր կորցրած ազգային պետականության վերականգնումով, իսկ մյուս կողմից ազգային տարածքների միավորմամբ ու ամբողջականությամբ, իսկ հալ ժողովրդին յուրահատուկ սարսափելի իրադարձության՝ հայկական կոտորածների և գլխավորապես հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչումով ու փոխհատուցմամբ:

Հայոց պատմության մեջ ամենախոշորագույն իրադարձությունը, որը ըստ մեզ՝ հիմք ծառայեց «Հայկական հարցի» սկզբնավորման համար, եղել է Հայաստանի առաջին բաժանումը Սասանյան Իրանի և Հռոմի կայսրության միջև:

Ինչպես գիտենք դեռևս Վարազդատի օրոք, 375-376 թթ. և ապա 383-384 թթ. պարսկահռոմեական դիվանագիտական շրջաններում սկսում է շոշափվել Հայաստանի խնդրի լուծման նոր ուղի՝ երկրի բաժանումը երկու պետությունների միջև: Նոր Կայսր՝ Թեոդոսը և Պարսից արքա Շապուհ Գ-ը համաձայնության են գալիս 387 թվականին:

Հայաստանը բաժանվում է երկու անհավասար մասերի՝ արեւմտյան գավառները՝ Կարին, Նիկեդիք, Դերջան, Մանանդի, Դարանադի, Խորձյան, Մզուր և այլ շրջաններ անցնում են Հռոմին, իսկ մնացած ամբողջ երկիրը՝ Մեծ Հայքի երեք քառորդը՝ Պարսկաստանին: Արշակ Գ-ը տեղափոխվում է հռոմեական մասը և այնտեղ թագավորում է և երկու տարի: Պարսկական մասում նոր թագավոր է կարգվում Խոսրով Գ-ը՝ նույն Արշակունի տոհմից: Արշակ Գ-ի մահվանից հետո հռոմեացիները նրան հաջորդող չեն նշանակում, այլ երկրամասը դարձնում են իրենց պետության նահանգներից մեկը, հռոմեական նահանգապետի կառավարման ներքո:

Այսպիսով Հայկական հարցի երեք տարրերից այսինքն Տարածքային ամբողջականություն, ազգային պետականություն և կոտորածներից երկուսը իրականություն է դառնում և Հայաստանը կորցնում է իր միասնական պետականությունը և տարածքային ամբողջականությունը, որը առաջանում է Արեւելք-Արեւմուտք հակամարտության արդյունքում, որը և մենք համարում ենք Արեւելյան հարցի ամենակարեւոր պատմական բաղադրիչներից մեկը:

428 թ. վերանում է Հայոց ազգային պետականությունը Արեւելյան Հայաստանում, որը հանդիսանում է Հայկական հարցի հաջորդ փուլը, Հայ ժողովուրդը կորցնում է ոչ թե միայն իր հարեւնիքի տարածքային ամբողջականությունը, այլև Հայրենիքի մի հատվածի Արեւելյան Հայաստանի հայկական պետականությունը, այնինչ նրան պարտավորում է դարձրել շարունակ մաքառել նրա վերականգնման համար:

Հույս Ամսագիր

Հայաստանը 387-428 թթ.

Հայկական հարցը ավելի է խորանում հետագայուն, երբ 591 թ. Պարսկաբլուզանդական հաշտության պայմանագրով տեղի է ունենում Հայաստանի երկրորդ բաժանումը:

Հայ ժողովրդի պայքարը Հայկական հարցի բազմաթիվ երկու տարրերի տարածքային ամբողջականության ու ազգային պետականության վերականգնման ուղղությամբ իր զրական արդյունքն է ստանում Զրդ դարի երկրորդ կեսում Բագրատունյաց թագավորության հիմնադրմամբ: Սակայն երբ այդ պետականությունը վերանում է 1045 թ. Բյուզանդական-արաբական-թուրք-սելջուկական հակամարտության հետեանքով, «Հայկական հարցը» կրկին օրվա առարկա է դառնում, որը, դարեր շարունակ լուծում չի ստանում մինչև 20-րդ դարի սկիզբը: Թեև պատմական հայրենիքից դուրս 1080 թ. ստեղծվում է Կիլիկիայի հայկական իշխանությունն ու ապա թագավորությունը, սակայն նա չի լուծում Հայկական հարցը իր ամբողջական տարրերով:

Հայկական հարցը ավելի է խորանում 1424 թ. երբ Կիլիկիայի հայկական թագավորությունը վերանում է իսկ Մայր հողը՝ Հայաստանը 1555 թ. բաժանվում է այս անգամ Սեֆյան Պարսկաստանի եւ Օսմանյան Թուրքիայի միջև: 1555 թվականի մայիսի 26-ին կնքվել է Ամասիայի հաշտության պայմանագիրը, որով վերահաստատվել է 1514 թվականի (Չալդրանի ճակատամարտից հետո) Հայաստանի բաժանումը. Արևմտյան Հայաստանը, ներառյալ Բագրևանդն ու Վասպուրականը, մնացել է օսմանյան, իսկ Արևելյան Հայաստանը՝ Պարսկաստանի տիրապետության տակ: Թուրքիային են անցել նաև Արևմտյան Վրաստանը, արաբական Իրաքը՝ ներառյալ Բաղդադը, իսկ Պարսկաստանին՝ Արևելյան Վրաստանը և Այսրկովկասի արևելյան մասը: Կարսի շրջանը հայտարարվել է «չեզոք գոտի», իսկ բերդն ավերվել է:

1639 թվականին կնքված «Կարսի Շիրինի» (Կարե-Շիրին) պայմանագրով մասնակի փոփոխություններով վերահաստատվել են 1555 թվականի Ամասիայի պայմանագրով նշված սահմանները: Հայաստանը կրկին վերաբաժանվել է 2 տերությունների միջև՝ հետևյալ սահմանագծով. Զավաթքի լեռներից Ախուրյանի հոսանքով հասել է Արաքս գետ, թեքվել արևմուտք, ապա՝ Հայկական Պարի ջրբաժան գծով, Մասիսների գագաթներով ձգվել մինչև Վասպուրականի լեռները, Զագրոսի լեռնաշղթայով անցել թուրք-պարսկական այժմյան սահմանագծով: Այս սահմանը գրեթե անփոփոխ է մնացել մինչև 1828 թ., երբ Թուրքմենչայի պայմանագրով Արևելյան Հայաստանը միացել է Ռուսաստանին: Պայմանագրին հաջորդած 80-ամյա խաղաղությամբ Արևելյան Հայաստանի տնտեսությունը որոշ աշխուժացում է ապրել, բայց Արևմտյան Հայաստանում շարունակվել է քաղաքումը:

(Շար. 2)

Խոհեր

Մեր Անցած Ճամփան

Թ. Ղարախանյան Միրակցի

Այս հանդիպումները շատ երկար շարունակվեցին եւ այդ հանդիպման օրերը, երբ Ջուղայում քույրազույսի ՎԻՇԵ մեքենա կնատեի, որ պիտի Սպահան քաղաքում Գնդապետ Մոդաղախին հանդիպեի, լցվում էի վառվուռն հույսերով եւ ինչպես մի գույնզգույն փուչիկների խումբ՝ երկինք բարձրանում, բայց հենց նույն օրվա վերջը, երբ լուռ ու մուսն Գնդապետենց տնից քայլում էի դեպ Զարբախ Դառվազե Դոլաթ ՎԻՇԵ միքենաների կանգառ եւ Ջուղա վերդառնում իջնելով հենց այն Քույրազույսին, որ առավոտը ՎԻՇԵ էի նստել ...այստեղ ինձ թվում էր որ երկինք բարձրացող գույնզգույն փուչիկները պայթում էին եւ նույնիսկ զգում էի որ պայթելու ձայներ եմ լսում եւ նորից հուսահատվում:

Օրվա եղելությունները շարժապատկերի նման մտքովս անցնում էին եւ պաշտոնյաների դեմքը եւ հիշում խոտտումը ...« Մեր մասնաճյուղը ջանացողություն կանի մի հարմար տեղ գտնի եւ քեզ վարձատրի», էլի ինքս ինձ նախատում էի իմ վատատեսության համար եւ լցվում էի նոր հույսերով եւ մեկնելով պապոնցս տուն Թաթելոս մեծ պապիս եւ Եղիսապետ մեծ մամիս ուրախացնելու համար, մանրամասնորեն կպատմեի այդ օրվա հանդիպումից նույնիսկ պաշտոնյաների անունը տալով եւ իրենք էլ ինչպես միշտ լավատեսություն էին ներշնչում բայց ինքս անձամբ կես լավատես էի, կես մտահոգ, բայց ամեն անգամ այս պահին հասնելով երագում էի մի օր էլ ուրախ-ուրախ Ջուղայի առվագլխի ՇԵՔԱՐՉԻԱՆ խանութից մի քիչ քաղցրեղեն ասնեմ եւ վազեմ պապոնց տուն եւ բղավելով ասեմ. «պապ, մամ, հորքուրներ, զագառներ... կառավարության մոտ վարձվել եմ, ես էլ ուրախանամ դուք էլ»:

Ինքս ինձ լավատեսություն ներշնչելու նպատակով դիտմամբ մոռացությամբ էի հանձնում օրվա եղելությունը: Միտքս ողորմ էի դեպի Ջուղայի հայության ճակատագիրը, այդքան հսկա կալվածքների ապագան, դպրոցների եւ 13 եկեղեցիները, նաեւ Հովիկ Ալավերդյանի դաստիարակչության մասին, որ ինչպես էր հայ երիտասարդությանը միացնում եւ «գեղարվեստի սիրողների» անվան տակ երիտասարդ տղա եւ աղջիկներին դաստիարակում, որ ինչպես հասնեն «ԿԱՍՔԻ ՈՒՅԺԻ», որի միջոցով երիտասարդը, իր կամքի ուժով ինքն իրեն **ՓՐԿԻ** գերի դառնալու իր տգետ անասնական բնագոյից եւ սովորություններից: Նույն թեմայով միտքս դարձնում էի դեպի այն պահերը, երբ մյուս հայ ընկերներին հետ (նշեմ անուններով՝ մանկական հարազատ ընկեր Տիգրան Արախանյանը (Տիգրան Էշխի), Վազգեն Աուկասյան, (Մասիս Մաթյանը չմասնակցեց՝ ասելով իր սրտի մոտի նյութը քաղաքական է), Հայրուկ Հակոբյան եւ ժամանակ առ ժամանակ Ավո Հովհաննիսյանը), գրական ժամ ունեինք որ հավաքվում էինք Վազգեն Աուկասյանեց Ջուղաեցի պապական հսկա տանը, երկրորդ հարկ եւ Վազգենի ձայնագրության պիտույքներից օգտվում եւ Վազգենի շնորհիվ ձայնագրում բոլորիս բանաստեղծությունները եւ ժամեր իրար հետ բանակցում եւ վիճաբանում գրական, իդեալական եւ գեղարվեստական գաղափարներ եւ կարծիքներ, կամ որոշ օրեր կեսօրվա տաք ժամերին հավաքվում մեր սիրելի հարազատ Տիգրան Արախանյանեց (Տիգրան Էշխի): Խաղողի այգին եւ հետեվելով Հովիկ Ալավերդյանի դաստիարակչությանը, փորձեր էինք անում... օրինակ մեր ձեռքերի որեւէ մի կետում ածիլիով կտրում եւ կտրված տեղում աղ լցնում եւ մտքներս ուղղելով մի հավատք ներշնչող անձի պատկերի...անշարժ մնում... որ ցավը հաղթենք եւ այդ հաղթական զգացումով հասնենք մեր ներքուստ «Մտքի» այն աստիճանի, որ լուսահոգի հանգուցյալ վարպետ Հովիկ Ալավերդյանի դաստիարակչության համաձայն «մինչեւ ցավը չզգալը հասնում ես»... «ԿԱՍՔԻ ՈՒՅԺ»-ի:

Այդ խմբի մեջ էին՝ եւ, Տիգրան Արախանյանը [Էշխի] եւ Հայրուկ Հակոբյանը...: Այս Փորձերից, տարիներ անց իրար հանդիպելուց եւ զրույցներից իմացանք, որ երեքս էլ ըմբռնել էինք “ԿԱՍՔԻ ՈՒՅԺ-ը” եւ մենք մեզ փրկել էք սխալ քայլ վերցնելուց եւ շահելության սայթաքումներից:

Դեպի Լույս

Վահիկ Բաղդասարյան

Թամար Փանոսյան

Նայերեն առածանի

زباندهای ارمنی

تالیف تامار پانوسیان

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՃՆԵՐ

Եղիբ գիտունին գերի, մի լինիր անգետին սիրելի:

Ես աղա, դու աղա, բա մեր աղունն ո՞վ աղա:

Ես գանձ եմ ասում նա տանձ է հասկանում:

Ես քեզ բան եմ ասում, իսկ դու բամբակ ես գգում:

Երբ համոզված չես որ խոսքդ բանի տեղ կանցնի, լավ է չխոսես:

Երգ շատ գիտեմ, բայց ձայն չունեմ, որ խոսեմ:

Երեխային գործի դիր, ետեւից գնա:

Երեխան իր մատը ծծում, կարծում է մոր կուրծքն է ծծում:

Երկաթը տաք-տաք կծեճեն:

Երկնքից մի քար է կախված, ով ինքն իրեն չգովի, գլխին կընկնի:

Երկինքն ի՞նչ ուղարկեց, որ հողը չընդունեց:

Երկու նապաստակի ետեւից ընկնողը ոչ մեկին չի բռնի:

Երկու շուն կովեցին, ճամփորդի բանը հաջողեց:

جلسه محرمانه ترکان جوان در سالونیک برای

انهدام کامل ارمنیان^(*)

تاریخ ۱۰ ماه اوت ۱۹۱۰

ماده ۱- به استناد ماده سوم و چهارم اساسنامه حزب ترکان جوان، فعالیت همه شرکت ها و انجمن های ارمنی را موقوف و افراد مخالف دولت اتحاد و ترقی را دستگیر و به استان های موصل و بغداد بفرستید و آنان در مسیر و یا جاهای دیگر به قتل برسانید.

ماده ۲- جمع آوری هر گونه سلاح از میان ارمنیان

ماده ۳- با توسل به شیوه های مناسب و اختصاصی، آیین اسلام را در جاهایی چون وان، ارزنجان و آدابازار تحمیل شود، جاهایی که ارمنیان اعتماد مسلمانان را جلب کرده اند و همانند رویدادهایی تدارک دیده شود که روسیه در باکو اجرا کرد (منظور کشتار ارمنیان باکو در سال ۱۹۰۵ است).

ماده ۴- کار انهدام در استان های ارزروم، وان، العزیز، بیتلیس به مردم سپرده شود و ارتش و نیروهای انتظامی را ظاهراً برای توقف کشتارها بکار گرفته شوند. اما در جاهایی چون آدانا، بروسا، نیکومدیا و از میر به مسلمانان کمک نظامی داده شود.

ماده ۵- کار انهدام بویژه روی مردانی که کمتر از ۵۰ سن دارند و آموزگاران اعمال شود. دختران و کودکان باید مسلمان شوند.

ماده ۶- خانواده افرادی که اقدام به فرار می کنند کلاً منهدم شود و اقداماتی صورت گیرد که ارتباط آنان با کشور کاملاً قطع شود.

ماده ۷- به بهانه جاسوسی، همه کارمندان ارمنی دولت از مقامشان معزول و اخراج شوند.

ماده ۸- انهدام کامل آنان که در ارتش خدمت می کنند. (ارمنیان)

ماده ۹- کار انهدام در همه جبهه ها بطور همزمان آغاز گردد تا فرصتی برای دفاع باقی نماند.

ماده ۱۰- این حکم باید کاملاً مخفی بماند و تنها میان یکی دو نفر حفظ شود.

(*) - ادیک باغداساریان (ا. گرماتیک)، تاریخ نژادکشی ارمنیان، تورونتو، ۱۳۹۳، صص ۱۷۳-۱۷۴.

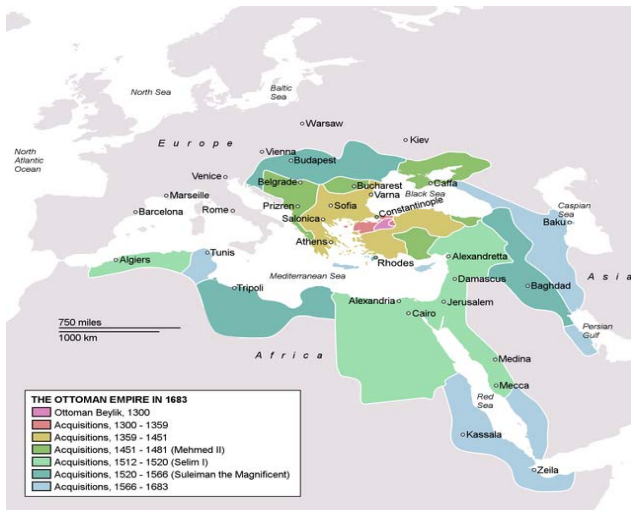
ترکان عثمانی کیستند؟^(*)

سرآغاز فرآیند تشکیل ملت ترک را مسلماً "باید اواخر سده یازدهم میلادی دانست، یعنی از زمانی که مهاجرت گروهی اقوام ترک عمدتاً اغوزها و ترکمان ها به سمت آسیای صغیر آغاز گردید. در نتیجه تشکیل ملت ترک در حد فاصل قرن های ۱۵-۱۲م. صورت پذیرفته است. بدین ترتیب پایان فرآیند تشکیل ملت ترک را باید سده ۱۵م. دانست.

اقوام ترک پس از مهاجرت به سرزمین جدید برخی از ملل محلی را در خود مستحیل و یا آنان را نابود ساختند و عناصر فرهنگی آنان را تصاحب نمودند. در سده ۱۳م. اقوام ترک برای پرهیز از برخورد با مغولان از سوی آسیای میانه و ایران به آناتولی جابجا شدند. ترکها در سده ۱۵م. آسیای صغیر را تصرف و اقوام ترک را متحد ساختند و بخشی از اقوام محلی ارمنی، یونانی و عرب را نابود ساختند. در سده های ۱۶-۱۵م. ترکها دارای نام ملی واحدی نبودند به همین علت به خاطر مذهب ایشان به مسلمانان اشتها داشتند.

در دهه ۳۰ سده ۱۹م. غیر از ۷ میلیون ترک ساکن در ترکیه بیش از ۲ میلیون نفر ارمنی، ۲ میلیون کرد و ۱-۱/۵ میلیون یونانی، همچنین آجارها، یهودیان، آلبانیایی ها، بسنیایی ها، کروات ها (که ۴۵٪ جمعیت را تشکیل می دادند) در آن سرزمین می زیستند. تا امروز نیز فرآیند استحاله ملی ارمنیان (از جمله ارمنیان ساکن هاشمن) ادامه دارد. ملت ترک در آغاز سده ۲۰م. بصورت نهایی تشکیل یافت. در تمام طول فرآیند یاد شده زبان و فرهنگ آنان از عناصر زبانی و فرهنگی یونانیان، ارمنیان، گرجیان و ملل بالکان تأثیر پذیرفته است. نابودی ملل دیگر لازمه تشکیل ملت ترک در ترکیه بود.

امپراتوری عثمانی

پس از آن کوچ قبایل ترکمن مسلمان از شرق ایران به آسیای کوچک آغاز شد و این قبایل به تدریج دولتهای کوچک محلی در آنجا تشکیل دادند. یکی از مشهورترین این قبایل، قبیله «قایی» بود که در نزدیکی انقره (آنکارا) سکونت داشتند. رهبر این قبیله به نام عثمان در سال ۶۷۸ هجری خورشیدی (۹۹۹قمری/۱۳۰۰میلادی) حکومتی تاسیس کرد که به نام خودش عثمانی خوانده شد. از آن پس تا حدود ۱۵۰ سال بعد حکومت عثمانی بیشتر آناتولی را به تصرف درآورد.

← ادامه

(*) - ادیک باغداساریان (ا. گرماتیک)، تاریخ نژادکشی ارمنیان، تورونتو، ۱۳۹۳.

ماهنامه ارمنی - فارسی زبان

لوئیس

صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر

ادیک باغداساریان

نشانی نشریه: تهران صندوق پستی ۹۴۸۸-۱۵۸۷۵

پست الکترونیکی: louys_monthly@yahoo.com

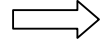
نشانی اینترنت: www.louysonline.com

چاپ احسان - تهران خیابان انقلاب شماره ۱۱۴۸ کدپستی ۶۳۵۶۱-۱۳۱۵۷ تلفن ۶۶۴۹۵۷۶۱

۲۸ صفحه تکشماره ۵۰۰ تومان

اشتراک مجله: تکشماره ۵۰۰ تومان. ایران یک سال ۶۰۰۰ تومان خارج ۵۰ دلار شماره حساب ۱۴۰۶۸۶۴۹۲ بانک تجارت شعبه مجیدیه سه راه ارامنه

- ♦ مقالات و دیدگاه های مندرج در ماهنامه «لوئیس» لزوماً بیانگر موضع مدیر مسئول و هیئت سردبیری نیست.
- ♦ مقالات، عکس ها و مطالب رسیده باز گردانده نمی شود.
- ♦ نشریه در حکم و اصلاح مقاله ها مجاز است.
- ♦ استفاده از مطالب «ماهنامه لوئیس» با ذکر ماخذ آزاد است.

می‌شود. گروه‌های قومی کوچک‌تری چون لازها، ارمنی‌ها، عربها، و چرکس‌ها به تنوع زبانی و فرهنگی این کشور افزوده‌اند.

کردهای ترکیه بیش تر در جنوب شرقی و شرق کشور زندگی می‌کنند. زبان رسمی این کشور ترکی است. گروه‌های قومی کوچک‌تر در ترکیه عبارت‌اند از آذربایجانی‌ها (شمال شرق)، لازها (شمال)، عرب‌ها (جنوب) و ارمنی‌ها (استانبول).

بخشی از ترک‌تباران ترکیه از اقوام ترکان سلجوقی غز هستند؛ ترکان سلجوقی به رهبری طغرل بیگ پس از شکست غزنویان در سال ۴۲۹ هجری قمری شهر نیشابور را پایتخت خود قرار دادند، در سال ۴۳۳ شهر ری را مرکز حکومت خود کردند، سپس اصفهان را مقر اصلی حاکمیت خود قرار داده همدان را نیز پایتخت تابستانی خود کردند. سلجوقیان سپس به رهبری آلپ‌ارسلان در جنگ ملازگرد با رومانوس چهارم امپراتور بیزانس، آناتولی را به تصرف خود در آوردند و سرزمین آسیای صغیر تا قونیه جز امپراتوری سلجوقی گردید. ترکان سلجوقی که از آسیای میانه به فلات ایران وارد شده و شهرهای ایران را فتح کرده در شهر ری حاکمیت خود را تثبیت کرده بودند در این مکانها و در آذربایجان ساکن شدند و با فراهم آوردن لشکریان زیاد از آذربایجان، آناتولی را فتح و در این منطقه مسقر شده پس از غلبه بر امپراتوری بیزانس (روم شرقی)، این منطقه را بر امپراتوری خود افزودند و از زمان حاکمیت فرزندان عثمان (نام یکی از حاکمان ترک آناتولی) امپراتوری عثمانی را در آنجا بنا نهادند.

نخستین قانون اساسی جمهوری ترکیه که در سال ۱۹۲۴ میلادی تهیه شده‌است دین رسمی ترکیه را اسلام تعیین نموده‌است. لیکن در اصلاحات قانون اساسی سال ۱۹۲۸ این ماده قانونی حذف و با تأکید بر جدایی دین از سیاست، ترکیه کشوری با دولت و حکومت سکولار (جدایی دین از سیاست) معرفی گردیده‌است. بنابر آخرین آمار موجود در ترکیه حدود ۹۸ درصد جمعیت این کشور را مسلمانان و ۲ درصد را مسیحیان و کلیبیان و پیروان دیگر ادیان تشکیل می‌دهند.

مسلمانان ترکیه بیشتر پیرو مذهب تسنن هستند که از میان آنها حنفی‌ها بزرگترین گروه به‌شمار می‌آیند که عمدتاً در مرکز و غرب ترکیه ساکن هستند. شافعی‌ها با جمعیتی کمتر در مناطق شرقی ترکیه مستقراند و اکثراً کرد هستند. شمار پیروان مذاهب دیگر بسیار کم می‌باشد. روی هم رفته پیروان ادیان در ترکیه به دو قسمت اصلی تقسیم می‌شوند:

الف) پیروان دین اسلام، که خود به چند مذهب تقسیم می‌شود و اهم آنها عبارتند از:

- ۱ - حنفی‌ها: جمعیت قابل ملاحظه‌ای از اهل سنت ترکیه را تشکیل می‌دهند.
 - ۲ - شافعی‌ها: شاخه‌ای از اهل سنت است که پیروان آن را بیشتر کردها تشکیل می‌دهند.
 - ۳ - پیروان سایر فرق اهل سنت.
 - ۴ - علویان که خود به چهار دسته تقسیم می‌شود و بنابر آمار رسمی دولت ترکیه حدود ۱۲ میلیون نفر پیرو دارد.
- ب) پیروان ادیان دیگر به‌جز اسلام، که در کل ۲ درصد از جمعیت ترکیه را تشکیل می‌دهند.

موقعیت جغرافیایی ترکیه

سرزمینی در غرب آسیا و جنوب شرق اروپا که از دو شبه جزیره آناتولی و تراس شرقی تشکیل شده است. ترکیه از سه طرف به دریا راه دارد و دو همسایه اروپایی و شش همسایه آسیایی آنرا احاطه کرده‌اند. دریاهای سیاه و مرمره، اژه و مدیترانه از طریق دو تنگه بسفر و داردانل به دریاهای آزاد مرتبط می‌شوند و از لحاظ جغرافیایی موقعیت مناسبی به این کشور می‌دهند. بزرگترین و مهمترین شهر آن استانبول می‌باشد. ترکیه با کشورهای ایران، جمهوری آذربایجان، ارمنستان، گرجستان، عراق، سوریه، بلغارستان و یونان

در سالهای نخست سده نهم هجری قمری، بایزید ایلدرم (صاعقه) سلطان عثمانی، از تیمور شکست خورد و اسیر شد. تیمور افراد بسیاری را از ترکیه اسیر کرد تا به مناطق دیگر ببرد، ولی به درخواست خواجه علی صفوی آنان را رها کرد و بدین ترتیب این افراد ناحیه شیعه نشین بزرگی را در کشور عثمانی به وجود آوردند و بسیاری از آنان در زمان شاه اسماعیل یکم صفوی به ایران آمدند و جزئی از قزلباش‌ها شدند.

در سال ۱۴۵۳ میلادی، سلطان محمد فاتح توانست به زندگی هزار ساله امپراتوری بیزانس (روم شرقی) پایان دهد. فتح درخشان او، تسخیر قسطنطنیه (کنستانتین) پایتخت بیزانس بود، که از آن پس استانبول (اسلامبول) نامیده شد. این فتح مبدا قرون جدید در تاریخ اروپا شناخته شده‌است.

کسی که حکومت عثمانی را به امپراتوری تبدیل کرد، سلطان سلیم یکم ملقب به یاوز (مهبب) بود. وی در اوایل سده نهم هجری قمری به پادشاهی رسید. او در طول پادشاهی ۹ ساله خود شام، مصر، دیاربکر، غرب کردستان، عراق، حجاز (غرب عربستان)، و بخشهایی از بالکان (در جنوب شرق اروپا) را به تصرف درآورد و خود را خلیفه مسلمانان نامید. همچنین او کتاب‌های بسیاری را از مناطق متصرف شده بدست آورد، که اکنون زینت بخش کتابخانه‌های ترکیه‌است. سلطان سلیم یکم در سال ۱۵۱۴م. شاه اسماعیل یکم را در جنگ چالدران شکست داد.

اوج قدرت عثمانی در زمان سلطان سلیمان یکم (قانونی/باشکوه) پسر سلطان سلیم رخ داد. او مناطق بیشتری را به تصرف درآورد و حتی به محاصره وین پرداخت. او در یکی از جنگ‌هایش با شاه تهماسب صفوی، تا سلطانیه نیز پیش آمد. پس از او امپراتوری عثمانی رو به انحطاط گذاشت.

جمهوری ترکیه

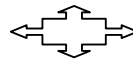
امپراتوری عثمانی در جنگ اول جهانی از هم پاشید و مورد تهاجم بریتانیا و متحدانش واقع شد. مصطفی کمال پاشا به دلیل سازماندهی مقاومت ملی علیه دول خارجی قهرمان ملی ترکیه گردید و توانست جمهوری ترکیه را در سال ۱۹۲۳ بر پایه اصل جدایی دین از سیاست بنا کند و ملقب به آتاترک شد. وی خط لاتین را برای نوشتن زبان ترکی مرسوم کرد و اقدامات بسیاری را برای صنعتی و غربی شدن ترکیه انجام داد و دوره نوینی را در ترکیه به وجود آورد.

در دوران اقتدار آتاترک و امین و پشتیبان او عصمت اینونو که از آن به عنوان دوران تک حزبی یاد می‌شود، سیمایی از اقتدار سیاسی ملی گرایانه به نمایش گذاشته شد که ابایی از نژادپرستی و ترویجیان ترکیسم و به انزوا راندن اسلام و قومیت‌ها نداشت.^۱ بعد از یک دوران تک‌حزبی در سال ۱۹۵۰ حزب دمکرات از گروه سیاسی مخالف قدرت را بدست گرفت و به تعداد احزاب اضافه شد، ولی آزادی سیاسی با دوره‌هایی از کودتاهای نظامیان در سالهای ۱۹۶۰، ۱۹۷۱ و ۱۹۸۰ شکسته شد. در سال ۱۹۷۴ ترکیه با دخالت نظامی خود علیه کودتای یونانیان در قبرس مانع از الحاق قبرس به یونان شد. در سال ۱۹۹۵ باز نیروهای نظامی دولتی را که با برنامه‌های اسلامی روی کار آمده بود، ساقط کرد. از سال ۱۹۸۴ تاکنون حزب کارگران کردستان و حکومت ترکیه درگیری‌های نظامی بسیاری داشته‌اند که باعث مرگ بیش از ۴۵ هزار تن گردیده‌است. ترکیه در سال ۱۹۴۶ به عضویت سازمان ملل درآمد و در سال ۱۹۵۲ به ناتو پیوست. ترکیه عضو جنبی جامعه اروپا است و اکنون با اجرای اصلاحاتی سعی در تحکیم و تقویت مردمسالاری و اقتصاد خود دارد تا بتواند مذاکرات برای عضویت در اتحادیه اروپا را آغاز نماید.

زبان بیش تر مردم در ترکیه ترکی است ولی در کنار آن زبانهای کردی، زازاها، ترکی آذربایجانی در میان گروه‌های قومی استفاده

همسايه است .

ترکيه شش همسايه آسيایي و دو همسايه اروپايی دارد. کشوری هم مرز ترکيه عبارت‌اند از: در خاور با ايران ۴۹۹ كيلومتر، جمهوری آذربايجان ۹ كيلومتر، ارمنستان ۲۶۸ كيلومتر، و گرجستان ۲۵۲ كيلومتر؛ در جنوب خاور با عراق ۳۵۲ كيلومتر و سوریه ۸۲۲ كيلومتر؛ در شمال باختر با يونان ۲۰۶ كيلومتر و بلغارستان ۲۴۰ كيلومتر .

قهرمان گشی تاریخی برای فراموشی نسل گشی ارمنیان

سایت تاریخ ایران 17/01/2015

...و به این ترتیب در چند سال آینده، ترک‌ها سعی خواهند کرد تا «ملی‌گرایی» را جایگزین «تاریخ» خود کنند. اما در سال ۲۰۱۵، نسل‌های بازمانده از سربازان آنزاک نبرد گالیپولی، از میزبانان ترک خود خواهند پرسید که چرا از سربازان عرب و ارمنی - کسانی همانند سروان توروسیان که برای ارتش عثمانی شجاعانه جنگیدند- هیچ نامی در میان نیست.

رابرت فیسک / ترجمه: شیدا قماشچی

تاریخ ایرانی: در آستانه یکصدمین سالگرد نسل‌کشی ارمنیان - یک و نیم میلیون مرد، زن و کودک - به دست دولت عثمانی در سال ۱۹۱۵، دولت ترکيه قصد دارد تا با برگزاری جشن‌های یادبود پیروزی نبرد گالیپولی، خاطرهٔ این قتل‌عام را از اذهان عمومی پاک کند.

تاریخ‌پژوهان وفادار به سیاست‌های دولت ترکيه، تاکنون سعی کرده‌اند تا نقش موثر هزاران نفر از اعراب - که در نبرد گالیپولی به ارتش ترکيه پیوسته بودند - را بی‌اهمیت جلوه دهند. امروزه نیز در تلاشند تا یک افسر ارمنی توپخانهٔ ارتش ترکيه که برای نبرد در این جبهه، مدال شجاعت دریافت کرده بود را دروغگو جلوه داده و کتاب خاطرات او را داستانی ساختگی اعلام کنند.

بزرگترین قهرمان جنگ گالیپولی مصطفی کمال بود که بعدها با نام آتاترک، ترکيهٔ «مدرن» را بنا نهاد. گرچه تلاش‌های برخی از تاریخ‌نگاران برای بدنام کردن توروسیان استفاده از کلمهٔ «مدرن» را زیر سوال می‌برد.

حقیقت این است که سروان سرکیس توروسیان برای نبردهای شجاعانه‌اش از انورپاشا، وزیر جنگ آن زمان و قدرتمندترین فرد در دولت عثمانی، مدال دریافت کرد. این پژوهشگران ادعا می‌کنند که سروان ارمنی ارتش، دو مدال دریافتی خود از انورپاشا را جعل کرده است. در صورتی که یکی از تاریخ‌پژوهان مشهور ترکيه، «تانر آکچام» (Taner Akcam) که واقعهٔ کشتار ارمنیان را نیز به رسمیت می‌شناسد، خانوادهٔ توروسیان را در آمریکا یافته و اسناد این دو مدال - که نزد نوهٔ سرکیس توروسیان نگهداری می‌شود- را مورد بررسی قرار داده است. در یکی از این دو سند، امضای انورپاشا به وضوح قابل شناسایی است.

کتاب خاطرات توروسیان «از داردانل تا فلسطین»، نخستین بار در سال ۱۹۴۷ در بوستون آمریکا به چاپ رسید. در حدود بیست سال پیش «آیهان

آکتار» (Ayhan Aktar)، استاد علوم اجتماعی دانشگاه بیلگی استانبول، به نسخه‌ای از این کتاب دست یافت که کنجکاوای او را برانگیخت. وجود افسران ارمنی در ارتش عثمانی - علیرغم سیاست‌های دولت در سال ۱۹۱۵ برای نسل‌کشی و از بین بردن کل جمعیت ارمنیان - امری بسیار قابل تأمل بود.

متفقین، به دستور وینستون چرچیل و با هدف تسخیر کنستانتینوپول (استانبول امروزی)، به تنگه داردانل حمله کردند. این حمله با مقاومت سرسختانهٔ ارتش عثمانی مواجه شد و به این ترتیب نبرد هشت ماهه گالیپولی آغاز شد؛ نبردی که برای ارتش انگلیس و فرانسه و ارتش مشترک استرالیا و نیوزلند (نیروهای آنزاک، Anzak) شکستی فاجعه‌آمیز در پی داشت و آن‌ها را مجبور کرد تا در ژانویه ۱۹۱۶ عقب‌نشینی کنند.

توروسیان در کتابش جزئیات جنگ‌های وحشیانهٔ گالیپولی را بازگو می‌کند. در پایان نبرد، او خواهرش را میان آوارگان ارمنی عازم جاده‌های مرگ در فلسطین و سوریه می‌یابد و پس از آن تصمیم می‌گیرد تا به جبههٔ متفقین بپیوندد. او با لورنس عربستان نیز آشنا می‌شود ولی در کتابش از او فقط با عنوان یک «مامور پرداخت» یاد می‌کند. توروسیان این بار با ارتش فرانسه به خاک ترکيه بازگشت و پس از پایان جنگ به آمریکا مهاجرت کرد و تا پایان عمر خود در آنجا باقی ماند.

پروفسور «آیهان آکتار» با وجود اینکه از عدم تمایل دیگر همکارانش برای پذیرفتن نقش ارمنیان و اعراب در ارتش عثمانی آگاهی داشت، کتاب توروسیان را به زبان ترکی ترجمه کرد و آن را به چاپ رساند. نخستین نقدهای نوشته شده بر کتاب بسیار مثبت بودند، تا اینکه دو تاریخ‌پژوه از دانشگاه «سایانسی» به انتقاد شدید از کتاب پرداختند. برای مثال، دکتر «هلیل برکتای» (Halil Berktaş، ۱۳ ستون از روزنامهٔ «طرف» را به بررسی این کتاب اختصاص داد تا بتواند اثبات کند توروسیان دروغگویی بیش نبوده و این کتاب، داستان‌هایی ساختهٔ ذهن اوست. نقدی که پروفسور «آکتار» از آن با عنوان «ترور شخصیت» نام می‌برد. «اگرچه انورپاشا - وزیر جنگ و از مقامات بلند پایهٔ حکومت عثمانی- به فرمانداران محلی دستور مستقیم داده بود تا خانواده‌های افسرهای ارمنی به تبعید فرستاده نشوند، ولی کتاب خاطرات توروسیان سندی است از صدمات و ظلم‌های وارد شده بر یک افسر ارمنی که در جنگ جهانی اول در ارتش عثمانی خدمت می‌کرده است.»

ارمنیان ارتش عثمانی که درجات نظامی پایین‌تری داشتند ابتدا خلع سلاح شده و سپس به قتل رسیدند، زنان آن‌ها نیز مورد تجاوز پی در پی سربازان و شبه‌نظامیان قرار گرفتند. وینستون چرچیل قتل‌عام گسترده ارمنیان را «هولوکاست» نامید.

«تانر آکچام»، تاریخ‌پژوهی که نوهٔ توروسیان را در آمریکا یافته بود، از عکس‌العمل‌های نشان داده شده نسبت به این کتاب بسیار متعجب شد. یکی از منتقدان کتاب تا جایی پیش رفت که وجود افسر ارمنی را غیرواقعی دانست: «این کتاب و مقدمهٔ آیهان آکتار بر آن، نبرد گالیپولی را روایتی از دلاوری ترک‌ها نمی‌داند. بر اساس ادعای آیهان آکتار، توروسیان و دیگر مسیحیان نقش کلیدی در این پیروزی داشتند، حتی برخی از واحدهای ارتش عثمانی را اعراب تشکیل داده بودند.»

این روزها ترکيه در تلاش است تا به اتحادیه اروپا بپیوندد. تلاشی که در صورت به ثمر نشستن، بدون شک در روابط میان اتحادیه اروپا و دنیای اسلام تأثیر شایانی خواهد داشت. چگونه اروپا می‌تواند ادعا کند که مسلمانان خواستار «جدایی» از دنیای غرب و «ارزش»‌های آن هستند در صورتی که یک کشور کاملاً مسلمان همچون ترکيه خواستار پیوستن به این اتحادیه است؟ سوال اینجاست که آیا ترکيه می‌تواند امید داشته باشد تا بدون به رسمیت شناختن نخستین قتل‌عام وحشیانه قرن بیستم و تلاش برای پنهان کردن این کشتار با حمله‌ای جنجالی برانگیز به یک افسر ارمنی ارتش عثمانی، به اتحادیهٔ اروپا بپیوندد؟ آیا ماجرای همانند «جنجال دریفوس» در شرف وقوع است؟ سال ۲۰۱۵، دولت ترکيه به هر میزان که بر طبل‌های نبرد گالیپولی بکوبد، نمی‌تواند

و بی عقوبت ماندن این قتل عام بود که باعث زایش هولوکاست و قتل عام های رواندا، کامبوج و دارفور شد.

در پایان رئیس جمهور ارمنستان اعلام کرده " من چند ماه پیش شما را به سفر به ارمنستان دعوت کرده بودم و این دعوت هنوز بی پاسخ ماند است، در بین ما رسم نیست به دعوت میهمانی برویم که دعوت ما را بی پاسخ گذاشته است."

ارس سرپل تجارت و صادرات با ارمنستان:

مشاور رییس جمهور

22/01/2015

ترکان ادامه داد: توسعه صنعتی در مرز ارمنستان در محدوده نوردوز از مهم ترین تصمیمات این نشست بود چرا که این کشور ظرفیت های بسیاری برای سرمایه گذاری و راه انداختن سایت های صنعتی را دارد. منطقه آزاد ارس می تواند از طریق ایجاد سایت های صنایع سنگین؛ ترانزیت و صنعت گردشگری در ارمنستان به سرپل تجارت و صادرات ایران و ارمنستان تبدیل شود.

مشاور رییس جمهور و دبیر شورای عالی مناطق آزاد کشور گفت: منطقه آزاد ارس می تواند از طریق ایجاد سایت های صنایع سنگین؛ ترانزیت و صنعت گردشگری در ارمنستان به سرپل تجارت و صادرات ایران و ارمنستان تبدیل شود.

به گزارش ایلنا و به نقل از فرینا، اکبر ترکان در نشست شورای معاونین دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد کشور با مدیران سازمان منطقه آزاد ارس گفت: اعتقاد دارم ارس صنعتی ترین منطقه آزاد کشور است و توصیه می کنم این منطقه در صنایع فولاد و آلومینیوم دست بخش خصوصی را برای سرمایه گذاری در این بخش باز بگذارد.

ترکان ادامه داد: توسعه صنعتی در مرز ارمنستان در محدوده نوردوز از مهم ترین تصمیمات این نشست بود چرا که این کشور ظرفیت های بسیاری برای سرمایه گذاری و راه انداختن سایت های صنعتی را دارد.

وی در خصوص فعالیت های ۹ ماهه این منطقه در سال ۹۳ گفت: ارس ظرفیت های صنعتی بسیار برجسته ای دارد و یکی از بهترین مدیران صنعت کشور در این منطقه فعالیت دارد. صنایع سلولزی، صنایع نفت، صنایع شیمیایی و صنایع غذایی و به تازگی صنایع ذوب فلزات در این منطقه فعال هستند و سرمایه گذاری هایی جدیدی نیز در حال رخ دادن است.

دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی تاکید کرد: در حوزه گردشگری رودخانه ارس یکی از زیباترین سواحل ایران است و مردم حق دارند از امکانات و جاذبه های گردشگری این منطقه بهره بیشتری ببرند که امیدواریم ظرفیت های گردشگری در این منطقه بیش از پیش افزایش یابد.

مشاور رییس جمهور در خصوص الحاق بخشی از استان اردبیل به منطقه آزاد ارس گفت: این منطقه به صورت استثنایی با آذربایجان، ارمنستان و نخجوان در ارتباط است و شورای عالی مناطق آزاد باید در مورد الحاق بخشی از استان اردبیل به منطقه آزاد ارس باید تصمیم گیری کند.

ترکان گفت: ایران با داشتن ۱۵ همسایه خشکی و دریایی در منطقه سرآمد است

صدای سروان تروسیان در جبهه های ۱۹۱۵ را خاموش کند. احمد داوود اوغلو، وزیر امور خارجه ترکیه، دو سال پیش طی سخنرانی اش در گالیپولی، برنامه های دولت ترکیه را برای صدمین سالگرد نسل کشی ارمنیان، به روشنی تشریح کرد: «برای آنکه تهمت ها و ادعاهای بی اساس کشتار ارمنیان را اذعان پاک کنیم باید خاطره مقاومت پرشکوه یک ملت را زنده نگاه داریم، گرامیداشت پیروزی ما در نبرد گالیپولی.»

و به این ترتیب در چند سال آینده، ترک ها سعی خواهند کرد تا «ملی گرایی» را جایگزین «تاریخ» خود کنند. اما در سال ۲۰۱۵، نسل های بازمانده از سربازان آنراک نبرد گالیپولی، از میزبانان ترک خود خواهند پرسید که چرا از سربازان عرب و ارمنی - کسانی همانند سروان تروسیان که برای ارتش عثمانی شجاعانه جنگیدند - هیچ نامی در میان نیست؟

پاسخ رئیس جمهوری ارمنستان به دعوت رئیس جمهوری

ترکیه

17/01/2015

در بین ما رسم نیست به دعوت میهمانی برویم که دعوت ما را بی پاسخ گذاشته است.

دیروز در خبرها آمده بود که رئیس جمهور ترکیه "رجب طیب اردوغان" رئیس جمهور ارمنستان "سِرژ سرکسیان" را دعوت کرده با در مراسم یاد بود پیروزی گالیپولی شرکت کند، این مراسم در ۲۴ آوریل امسال برای اولین بار برگزار می شود.

رئیس جمهور ارمنستان "سِرژ سرکسیان" به این دعوت پاسخ داده است، در بخشی از این پاسخ رئیس جمهور ارمنستان یاد آوری کرده من پیش از این شما را دعوت کرده بودم در مراسم صدمین سالگرد قتل عام ارمنیان در ایروان شرکت کنید و ما با هم یاد گشته شدگان این قتل عام را گرامی بداریم.

در بخش دیگری از این نامه آمده است ترکیه با برگزاری مراسم بزرگداشت یکصدمین سالگرد نبرد گالیپولی توجه جهان را از قتل عام ارمنیان منحرف کند، وی همچنین با اشاره به حوادث تاریخی افزوده، ترکیه با ادامه تحریف تاریخ قصد دارد از نبرد گالیپولی را در ۲۴ آوریل یاد کند در حالی که این نبرد از ۱۸ مارس ۱۹۱۵ تا ژانویه ۱۹۱۶ ادامه داشته است و پیاده شدن متفقین در ساحل در ۲۵ آوریل ۱۹۱۵ رخ داده است،

رئیس جمهور ارمنستان ضمن اشاره به سرنوشت خانواده افسر توپخانه ارمنی شرکت کننده در جنگ گالیپولی نوشته است خانواده سروان توپخانه تروسیان هم از فوج قتل عام در امان نمانده بودند پدر و مادر وی کشته و خواهرش در بیابان های سوریه مانند هزاران ارمنی دیگر جان باخت.

وی همچنین به رئیس جمهور ترکیه توصیه کرده است در سخنان و اظهارات خود در مورد صلح در جهان قتل عام ارمنیان را از یاد نبرد و به یاد داشته باشد "رافایل لمکین" بر مبنای این حوادث کلمه قتل عام را معنا میکرد،

به گزارش روزنامه "رادیکال" چاپ ترکیه، در این بیانیه آمده است، "هراند دینک" روشنفکری با ارزش برای آناتولی بود که سعی میکرد برای ارمنستان و ترکیه راهی جدید ایجاد کند. "در همین چهارچوب من کلیه کسانی که به این هدف باور دارند را خطاب قرار میدهم و از آنها دعوت میکنم برای آغازی جدید سهمی داشته باشند، خطاب اصلی من ارمنیان هستند".

نخست وزیر ترکیه در بخش دیگری از این بیانیه با اشاره به قتل عام ارمنیان در سال ۱۹۱۵ از آن با عنوان کوچ اجباری به علت شرایط جنگی یاد کرده است، و گفته است دولت ترکیه برای ایجاد وابستگی احساسی بین دو دولت تلاش فراوانی میکند.

در این بیانیه با اشاره به اظهارات "اردوغان" رئیس جمهور ترکیه در ۲۳ آوریل سال گذشته آمده است، برای گذر از زخمی که ما را در سال ۱۹۱۵ متوقف کرده است باید تابوها شکسته شود، ترکیه این مرحله را گذرانده است. در بخش دیگر این بیانیه نخست وزیر ترکیه از تاریخ مشترک دو ملت و لزوم شناخت مجدد دو ملت اشاره میکند، و در مورد لزوم حفظ میراث فرهنگی ارمنیان سخن گفته است.

لازم به ذکر است این بیانیه در حالی منتشر میشود و در آن از شکستن تابوها سخن میرود، که رئیس جمهور ترکیه در روز ۲۴ آوریل قصد دارد مراسمی برای بزرگداشت پیروزی نبرد گالیپولی برگزار کند و در همین حال دعوت رئیس جمهور ارمنستان را به منظور شرکت و ادای احترام به کشته شدگان قتل عام ارمنیان در مراسم ۱۰۰-امین سالگرد این حوادث را بی پاسخ گذاشته است، در همین حال مطابق قوانین ترکیه مطرح کردن قتل عام ارمنیان در ترکیه جرم محسوب میشود، جرمی که "هراند دینک" را بارها به دادگاه کشانده بود.

جمهوری "قره باغ" جزو ۲۰ منطقه جذاب توریستی جهان

12/01/2015

گزارش مجله "گاردین" در مورد ۲۰ نقطه دیدنی برای سال ۲۰۱۵
مجله انگلیسی "گاردین" لیست بهترین مسیرهای توریسم ماجراجویی جهان برای سال ۲۰۱۵ را از نظر این مجله منتشر کرده است. در این لیست جمهوری قره باغ در جایگاه ۵-ام قرار دارد.

در معرفی این منطقه آمده است "کمتر مکانی میتواند با این منطقه رقابت کند، هر چند این منطقه توسط جمهوری آذربایجان احاطه شده ولی آن تحت کنترل ارمنیان میباشد این منطقه در سال ۱۹۹۱ اعلام استقلال کرده، درگیریهای گاه به گاه مرزی و منازعات سیاسی بر سر تسلط بر منطقه نشان گر آن است که این منطقه برای افراد ترسو مناسب نیست، ولی این منطقه واقعا ارزش بازدید دارد، کلیساها در دل کوه، مناطق باستان شناسی فراوان، و طبیعت بکر و دست نخورده"

دیگر مناطق پیشنهادی این لیست شامل "جیبوتی"، "برمه"، "اسپانیا"، "کردستان عراق"، "جمهوری قره باغ"، "جزایر آזור"، "کوهستان های پیرانیا"، "بریتانای کبیر"، "موزامبیک"، "نیکاراگوا"، "نامیبیا"، "فیجی" است.

و کشور روسیه با آن وسعت ۱۴ همسایه دارد. باید استفاده از ظرفیت های همسایگان را در کشور یک اولویت بدانیم و در این راه مناطق آزاد کشور می توانند بیشترین همکاری را در بخش های اقتصادی، تجاری و بازرگانی با همسایگان داشته باشند.

: در نوردوز که یکی از محدوده های منفصل منطقه آزاد ارس است، یک سایت صنعتی به مساحت ۲۰۰ هکتار در نظر گرفته شده بود که مقرر شد این سایت به مساحت ۵۰۰ هکتار افزایش یابد.

وی اظهار کرد: منطقه آزاد ارس ظرفیت های بالقوه ای برای ایجاد تحول در تولید و صنعت دارد و رونق بیش از پیش صنایع در محدوده تنها مرز ایران و ارمنستان پیشرفت های صنعتی این منطقه را افزایش خواهد داد.

یکی از اولین نقاشی های مربوط به قتل عام ارمنیان در

ایروان ترمیم می شود

21/01/2015

این نقاشی بعد از ترمیم و نمایش در ایروان جامعه ارمنیان در شهر دونی راستف بازگردانده خواهد شد.

این نقاشی که به قلم "هواکیم هوانیسیان" (آکیم آوانسوف) تعلق دارد سالها در انبارهای موزه جغرافیای شهر "دونی رستف" روسیه نگهداری میشده است، نقاش این اثر متولد شهر نخجوان میباشد و این اثر را در سال ۱۹۱۵ نقاشی کرده است و در همان سال در شهر دونی رستف به نمایش در آمده است و پس از آن سالها در انبار این موزه نگهداری میشده است و وضعیت مناسب نداشته است، امروز با تلاش ارمنیان ساکن شهر دونی رستف این نقاشی به موزه ملی ارمنستان منتقل شده تا عملیات ترمیمی روی آن صورت بگیرد.

مسئول بخش ترمیم موزه ملی ارمنستان اطمینان داده است که این اثر تا ۲۴ آوریل امسال ترمیم خواهد شد، مدیر موزه ملی ارمنستان اعلام کرد این نقاشی احتمالا از اولین نقاشی های است که به موضوع قتل عام ارمنیان پرداخته است.

رئیس دانشکده ارمنی شناسی دانشگاه دولتی ایروان در مورد نقاش این اثر "اکیم آوانسوف" گفته است که وی نقاش مطرحی بوده است و اولین رئیس اتحادیه نقاشان دونی روستف بوده است.

این نقاشی بعد از ترمیم و نمایش در ایروان جامعه ارمنیان در شهر دونی راستف بازگردانده خواهد شد.

اظهارات نخست وزیر ترکیه خطاب به ارمنیان

21/01/2015

نخست وزیر ترکیه در ۸-امین سالگرد کشته شدن "هراند دینک" بیانیه ای منتشر کرده است.

هراند ماتوسيان

Հրանդ Մատուսյան

نوشته اما بگی جانیان

هراند ماتوسیان یکی از بزرگترین نویسندگان و سناریو نویسان ارمنی در قرن بیستم می-باشد. وی در ۱۲ فوریه سال ۱۹۳۵ در روستای «آهنی دزور» منطقه لُری بدنیا آمده است. اولین کار ادبی او مقاله‌ای تحت عنوان «آهنی دزور» بود که او را یک شبه معروف گرداند. از سال ۱۹۶۴ عضو کانون نویسندگان ارمنستان بود و در سال ۲۰۰۰-۱۹۹۵ رییس کانون نویسندگان بود. آثار او را به اکثر زبان‌های جمهوری سابق شوروی و نیز فرانسه، انگلیسی، آلمانی، مجارستانی، چکی، نروژی، بلغاری و فارسی (از فرانسه) و غیره ترجمه کرده‌اند.

ماتوسیان فارغ‌التحصیل انستیتوی تربیت معلم خاچاتور آبوویان در رشته زبان و ادبیات ارمنی بود. علاوه بر این او دوره عالی دو ساله سناریو نویسی مسکو را با تمام رسانده است. سناریوهای او بیش از ۱۰ فیلم که در تمام شوروی نمایش داده شده است، می‌باشد.

بعنوان معروفترین آثار او می‌توان از رمانهای «ما هستیم و کوه‌های ما»، «اسب‌های باری»، «تاشکند»، «خورشید پاییز»، «صاحب» و «گاو میش» و مجموعه‌های داستانی «اوت»، «سبد پرتقال»، «درختان» و غیره نام برد. او برنده مهمترین جوایز ادبی - هنری اتحاد جماهیر شوروی، ارمنستان شوروی و جمهوری ارمنستان بوده است. هراند ماتوسیان در ۱۸ دسامبر سال ۲۰۰۲ زندگی را بدرود گفته است.

اندوه

ترجمه اما بگی جانیان

کوه نشینی^۱، برای دروگرها ماست می‌آورد، دروگر برای کوه‌نشین سیب‌زمینی، کوه نشین در بالای کوه و دروگر در جلگه است. اسب به سختی و عرق ریزان به بالای کوه صعود می‌کند. بردن بار آنهم پای پیاده به بالای کوه کاری عبث و بی‌معنی است. آنهم باری که می‌باید سیب زمینی باشد. چیزی که در بالاترین نقطه سراسیمه زمین موجود است. یک کشتزار سیب‌زمینی متعلق به روستا، در تملک عمومی است. کسی حق استفاده از آنرا ندارد. اما آن در بالاترین نقطه سربالایی و نزدیک به اردوگاه روستائیان کوه نشین قرار دارد. البته کشتزار سیب‌زمینی کشتبان (نگهبان) هم دارد. اما سیب زمینی‌اش خیلی مرغوب است. همانند بچه خوک‌ها درشت و سفید از سوی دیگر هم بالا رفتن از این سربالایی

^۱ به روستائیان گفته می‌شود که هنگام تابستان گاو و گوسفندان خود را برای چرا به کوهها می‌برند و تا آخر تابستان آنجا مستقر می‌شوند. مترجم

بالا می‌روی و در نقطه پایانی آن کشتزار سیب زمینی است و از آنجا دیگر به آسانی می‌توانی با کوله پشتی بالا بروی. نگهبان این کشتزار سیب‌زمینی دای آدم است.

و اوائل اوت که سیب‌زمینی کشتزار خوردنی می‌شد، کشتزار شروع به سیاه شدن می‌کرد. و این جبران ماست است.

می‌گویند که دای آدم بخوبی از کشتزار نگهبانی نمی‌کند و با کندن سیب زمینی‌ها موافقت می‌کند. او را متعهد می‌کنند تا در این مورد جدی‌تر رفتار کند. او تعهد می‌دهد. اما لکه سیاه در کشتزار بزرگ و بزرگتر می‌شود و همچنان رو به گسترش است.

و تا زمانی که کوچ روستائیان از قله کوه انجام می‌شد، تقریباً نصف کشتزار را سیاهی در بر می‌گیرد.

بنابر این یک روزی تصمیم گرفته می‌شود که دیگر در سر راه کوه نشینان، زیر اردوگاه سیب‌زمینی نکارند اما آخر کسانی که به کوه می‌روند گناه دارند آنها باید از روستا سیب‌زمینی، آنهم سیب زمینی‌ای ریز و نامرغوب و بی‌مزه را با کوله باری به بالای کوه ببرند.

چنین کاری عین بی‌انصافی بود. لذا دوباره در همانجا سیب‌زمینی می‌کارند. اما چون کشتزار سیب‌زمینی در کنار جاده قرار داشت، برایش کشتبان می‌گیرند و نگهبان باز هم دای آدم بود. و باز داستان پارسال، پیرارسال، دهه-های گذشته تکرار می‌شود. این بار خیلی جدی به دای آدم اخطار کرده، او را تهدید به اخراج از کار می‌کنند. پیش روسای روستا تقصیرش را می‌پذیرد. او در خیالش هم خود را مقصر می‌داند و با خود می‌گوید، آخر این خانه خراب‌ها هم سیب‌زمینی را می‌برند و هم بر روی کشتبان می‌خندند. دای آدم با این تصمیم راسخ که دیگر نخواهد گذاشت حتی یک بوته سیب‌زمینی هم دروگران بکنند، از دفتر ریاست روستا خارج شده و بسوی محل کشتبانی‌اش راه افتاد. اما هر چه از سربالایی بالاتر می‌رفت، بهمان نسبت هم عزم و اراده‌اش تحلیل می‌رفت، سست و شل می‌شد. «آخر این بی‌صاحب هم سربالایی‌اش خیلی زیاد و طولانیه، انسان رو چنان می‌چلانند که حتی یه قطره آب هم در بدنش نمی‌ذاره. در آخه این وظیفه سرپرست روستا است تا به سردهسته گوشزد کنه و سردهسته هم وظیفه داره تا به دای آدم یادآوری کنه که متعهد شده و باید به تعهدش پای بند باشه. همانطوریکه وظیفه دروگر است که برای کوه نشینی سیب‌زمینی بیره. او که نایست با کوله پشتی سیب‌زمینی را از خونه بیره. رئیس روستا و سردهسته که نفهم نیستن، آخه اسب کف می‌کنه...

در سر بالائی گل‌های خوشگل بی‌نهایت زیاد است. و همین که انسان به اینجا می‌رسه بوی خوش گلها رو در بینی‌اش احساس می‌کند.

دای آدم با روحی آرامش یافته از جلگه دور می‌شد. در حالیکه با سیبیل‌ها و سوراخهای بینش عطر خوش گل‌های جلگه را با خود می‌برد.

کمی آنطرف‌تر چشمه سفید قرار دارد. از زیر زیر سنگها بیرون جھیده و بسوی دره می‌غلند، آبش از شدت خنکی به کبودی گراییده است.

کناره‌های چشمه یک دست سبز و خرم و نرم است. در سکوت مطلق آنجا آوای چشمه طنینی همچون قصه کودکان دارد. کمی دورتر از چشمه آلونک کشتبان است که پوشیده از علف‌های سرسبز است. توگویی آلونک در دنیای سرسبز آنجا در هم تنیده و گم شده است. اصلاً از نزدیک هم پیدایش نیست.

انگار آلونک کشتبان در آنجا وجود خارجی ندارد و کشتزار سیب-زمینی بدون نگهبان است. خیر، کشتبان البته که دارد. در روستا شایع شده بود که دای آدم یک نفر را که داشته سیب‌زمینی می‌کنده تنه زده و نگذاشته و گفته «بنده خدا این سیب‌زمینی عمومی است، من هم کشتبانم، مترسک که نیستم...»

آره دای آدم کسی رو کتک زده... می‌خواستند بدانند که به کجایش زده؟ چطور او را زده، یا اینکه او را در کندن سیب زمینی کمک کرده بود. و با هم دیگر این داستان هل دادن را ساخته و پرداخته بودند که گویا دای آدم کسی را هل داد و او هم از دست دای آدم خیلی عصبانی است.

Լույս են տեսել

Էդիկ Բաղդասարյանի նոր գրքերը

ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ-ը 10 ՀԱՏՈՐՈՎ

ՀԱՅ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ-ը 7 հատորով

Հայ-պարսիկ դարավոր բարեկամությունը – (Պարսկերեն) **دوستی دیرینه ایرانیان و ارمنیان**

ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ-ը`

(պարսկերեն) **تاریخ ارمنیان ایران – جلد اول و دوم**

Աղվանք, Աղբբեջան, Ոճրագործություն եւ Ծավալապաշտություն

(Պարսկերեն) **ارکان، آذربایجان، جنایت و توسعه طلبی**

Հայ Գրականության Պատմություն 3 հատորով (Պարսկերեն) **تاریخ ادبیات ارمنی در ۳ جلد**

Հայկական հարցը, հնագույն շրջանից մինչև մեր օրերը, 2 հատորով (Հայերեն)

Շահնամեն եւ հայկական աղբյուրները (Պարսկերեն) **شاهنامه و منابع ارمنی**

Կոմիտասը եւ Հայ դասական երաժշտության ձեւավորումը (Պարսկերեն)

کومیتاسی و شکل گیری موسیقی کلاسیک ارمنی

Գիքորը, անգլերեն, 2014, **تورونتو**, **تورونتو**, **انگلیسی**, **برگردان انگلیسی**

Հողվածների ժողովածու, Հատեր Ա,Բ- Պարսկերեն

Գրքի 2014, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**

Հողվածների ժողովածու, Հատեր Գ, Հայերեն

Գրքի 2014, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**

Հայ գրականության ընտրանի (Անգլերեն եւ պարսկերեն) Տորոնտո, 2014.

Գրքի 2014, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**

Ակնարկ Պարսկերենի Ուղղագրության, (Պարսկերեն) Տորոնտո, 2014.

Գրքի 2014, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**

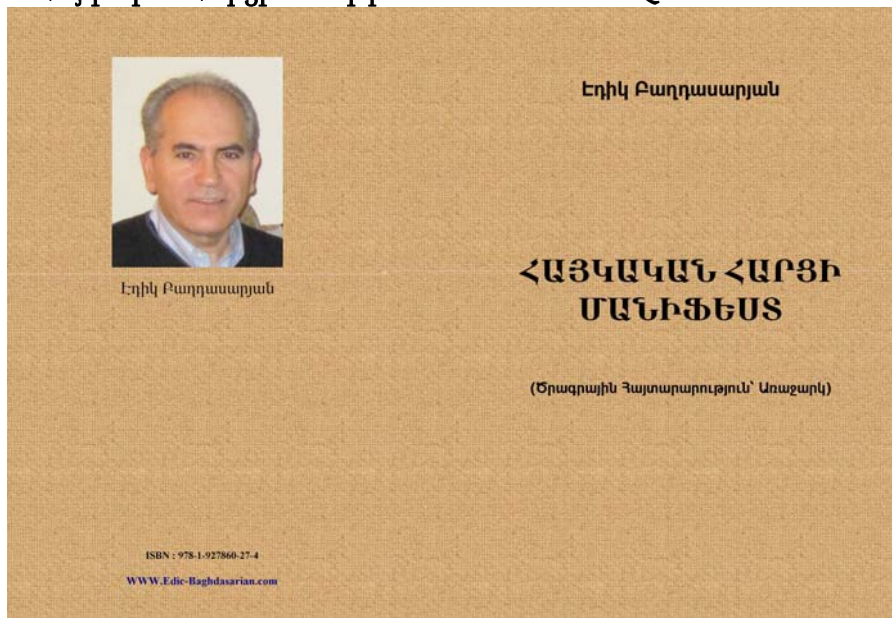
Թարգմանության մասին (Պարսկերեն), Տորոնտո, 2014

Գրքի 2014, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**

Հայոց ցեղասպանության Պատմություն, (Պարսկերեն), Տորոնտո, 2014

Գրքի 2014, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**, **تورونتو**

Հայկական Հարցի Մանիֆեստ The Armenian Question Manifesto

Էդիկ Բաղդասարյան

Էդիկ Բաղդասարյան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ
ՄԱՆԻՖԵՍՏ

(Ծրագրային Դաշտարարություն՝ Առաջարկ)

ISBN : 978-1-927860-27-4

WWW.EDIC-BAGHDASARIAN.COM

Պատվիրելու համար դիմել edbagh@yahoo.com կամ 1-818-627-8643